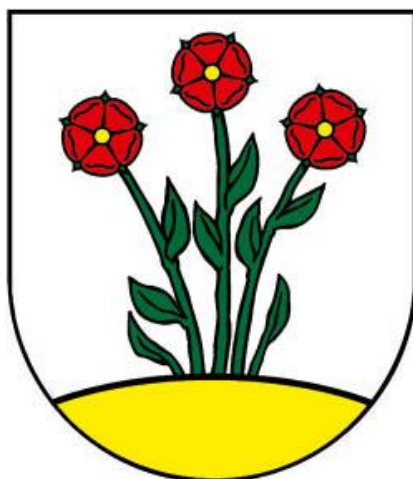

PROGRAM ROZVOJA OBCE TRNÁVKA

Programovacie obdobie 2019 – 2025

Základné údaje o obci

Názov obce:	Trnávka
Okres:	Trebišov
Kraj:	Košický
Región:	Zemplín
Poloha (súradnice):	48°42'18"S 21°37'12"V
Nadmorská výška:	177 m n. m.
Rozloha katastra:	6,02 km ² (602 ha)
Počet obyvateľov:	187
Hustota obyvateľstva:	31,06 obyv./km ²
Prvá písomná zmienka:	1308
PSČ:	078 01 (pošta Sečovce)
ŠÚJ:	543829
EČV:	TV
Tel. predvoľba:	+421-56
Starosta obce:	Božena Filková
Adresa:	Obecný úrad Trnávka Sečovská 82/4, 078 01 pošta Sečovce
IČO:	00332011
Web:	https://www.obectrnavka.eu/
E-mail:	obectrnavka@pobox.sk
Telefón:	+ 421 056 678 23 59

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 7 - Titulná strana dokumentu

Názov:	Program rozvoja obce Trnávka Programovacie obdobie 2019– 2025
Územné vymedzenie:	Košický kraj, okres Trebišov
Územný plán obce schválený:	
Dátum schválenia PRO:	
Dátum platnosti:	od 10/2019 do 12/2025
Verzia	1.0
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Spracoval: Mgr. Patrícia Tižová

Konzultácie: Božena Filková – starostka obce
Október 2019

OBSAH

0 ÚVOD	6
ANALYTICKÁ ČASŤ	8
1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	14
1.1 História obce	14
1.2 Analýza demografie a ľudských zdrojov	21
1.2.1 Demografický vývoj obyvateľstva	21
1.2.2 Prírastok obyvateľov podľa pohlavia	23
1.2.3 Veková štruktúra obyvateľstva	25
1.2.4 Národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva obce	27
1.2.5 Bývanie	28
1.2.6 Zamestnanosť	28
1.3 Analýza sociálnej infraštruktúry	32
1.4 Ekonomické spravovanie obce	35
1.5 Analýza cestnej infraštruktúry	35
1.6 Technická infraštruktúra	36
1.7 Analýza životného prostredia	37
1.7.1 Geologický vývoj	37
1.7.2 Hydrogeologické pomery	38
1.7.3 Pôdne pomery	39
1.7.4 Ovzdušie	39
1.7.5 Odpad	40
1.7.6 Ochrana životného prostredia	40
1.7.7 Cestovný ruch	42
1.7.8 Slovensko-Ukrajinská hranica	42
2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	43
2.1 Väzby na strategické ciele KSK	44
2.2 STEEP analýza	45
2.3 SWOT analýza	46
3.0 STRATEGICKÁ ČASŤ	49
3.1 Strategický cieľ obce	50

3.2 Stav projektovej pripravenosti obce	51
3.3 Zdroje financovania plnenia PRO 2019 – 2025	56
4 PROGRAMOVÁ ČASŤ	57
4.1 Akčné plány na realizáciu cieľov	59
5 REALIZAČNÁ ČASŤ	64
5.1 Kontrola, monitoring a hodnotenie plnenia PRO 2019 - 2025	66
5.2 Vyhodnocovanie a spôsob modifikácie PRO 2019 – 2025	68
6 FINANČNÁ ČASŤ	69
7 ZÁVER	72
Zoznam tabuliek	73
Zoznam grafov	74
Zoznam formulárov	75
Zoznam obrázkov	76

Zoznam použitých skratiek

atď. – a tak ďalej

č. – číslo

CLLD – Miestny rozvoj vedený komunitou

ČOV – Čistička odpadových vôd

EFRR – Európsky fond regionálneho rozvoja

EK – Európska komisia

ESF – Európsky sociálny fond

EÚ – európska únia

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy

ha – hektár

CHVÚ – chránené vtáacie územie

IROP – Integrovaný regionálny operačný program

KF – Kohézny fond

KSK – Košický samosprávny kraj

MAS – Miestna akčná skupina

MDVRR SR - Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MH SR – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MPSVR SR - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MŠ SR, MŠVVŠ SR - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MV SR - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MZ SR - Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MŽP SR - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

napr. – napríklad

NATURA 2000 - sústava chránených území členských krajín Európskej únie

NSRR – Národný strategický a referenčný rámec

NSRV - Národná sieť rozvoja vidieka

OPLZ – Operačný program Ľudské zdroje

PHSR – Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PRV – Program rozvoja vidieka

RIÚS - Regionálna integrovaná územná stratégia

ROEP - register obnovenej evidencie pozemkov

RO – Riadiaci orgán

SODB 2011 - Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2011

SORO – Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom

ŠR – štátny rozpočet

TKO - tuhý komunálny odpad

ŠÚ SR - Štatistický úrad Slovenskej republiky

ÚV SR – Úrad vlády Slovenskej republiky

VÚC – Vyšší územný celok

ÚVOD

Program rozvoja obce (ďalej len ako „PRO“) je hlavným strategickým dokumentom obce a určuje jej koncepčný a systematický rozvoj v horizonte spravidla 5-10 rokov. Program rozvoja obce je komplexným dokumentom analyzujúcim otázky rozvoja štruktúr zo sociálnych, ekonomických a ďalších aspektov. Oproti ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni má zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch, program rozvoja obce sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Pri spracovávaní dokumentu bola primerane zohľadnená *odporúčaná Metodika na vypracovanie PHSR obce, obcí a VÚC spracovaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR*. V prípravnej fáze boli identifikované slabé a silné stránky územia a sociálno-ekonomických zdrojov, následne bol analytickými výstupmi definovaný rozvojový potenciál územia obce. Ciele a priority sú spracované v súlade s PHSR Košického samosprávneho kraja, ktorý spolu s Územným plánom vyššieho územného celku Košického kraja a Územným plánom obce predstavujú základné a kľúčové dokumenty pre riadenie samosprávy v oblasti regionálneho rozvoja. Hlavným cieľom PRO je perspektívne stanoviť hospodársky a sociálny rozvoj obce, eliminovať alebo zmierniť súčasné nedostatky a zamedziť prehlbovaniu disparít a disproportcií. Pri spracovaní strategického programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v Politike súdržnosti EÚ 2014-2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Delegované a implementačné akty pre Európske štrukturálne a investičné fondy 2014-2020, Nariadenie pre Európske štrukturálne a investičné fondy 2014-2020 a Usmernenie Európskej komisie pre operačné programy na roky 2014-2020. Program je zameraný na podporu regionálneho rozvoja na miestnej úrovni. Pri jeho vypracovaní sa uplatňuje princíp partnerstva, čo znamená spoluprácu s príslušnými najdôležitejšími socioekonomickými partnermi v regióne. Dokument je spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a v zmysle novely tohto zákona č. 309/2014 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2015.

Program rozvoja obce schvaľuje obecné zastupiteľstvo, ktoré bude zároveň aj realizovať vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu. Pri spracovávaní bol kladený rešpekt aj na zásady regionálnej politiky vlády SR a princípy regionálnej politiky Európskej únie. Súhrnnou analýzou i strategickou časťou sa prelínajú globálne i špecifické ciele, ktoré sú rozpracované do konkrétnych opatrení.

Analytická časť dokumentu obsahuje popis obce s jej základnými geografickými údajmi a hlavnými socioekonomickými charakteristikami, ktoré charakterizujú dynamiku sociálneho a ekonomického rozvoja obce. Súčasťou je súhrnná analýza rozvojového potenciálu, ktorá v rámci globálnych a špecifických cieľov, ako aj silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození dáva súhrnný pohľad na reálnu situáciu obce a jej rozvojové možnosti.

Druhá časť dokumentu je orientovaná na formulovanie strategického rozvoja. Strategická a programová časť je spracovaná na základe vzájomnej korelácie výstupov spracovaných obcou, PHSR KSK a potrieb a požiadaviek obce. Tento program je spracovaný na úrovni LAU 2 na základe zadania aktualizácie Programu rozvoja obce. Globálne ciele sú rozpracované do špecifických cieľov, ktoré majú stabilizačný alebo rozvojový charakter. Stabilizačné ciele a súvisiace opatrenia sú zamerané na riešenie súčasného nepriaznivého až kritického stavu v jednotlivých oblastiach tak, aby nedošlo k ďalšiemu prehĺbovaniu jestvujúcich problémov a na podporu ich dlhodobého rozvoja do roku 2020.

Program rozvoja obce je spracovaný ako otvorený dokument a môže byť podľa potreby priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť plánu vychádza z aktuálneho stavu a potenciálu obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie, plány a programy na regionálnej, národnej a nadnárodnej úrovni a využívanie vnútorného potenciálu územia, ktoré môžu značnou mierou prispieť k rozvoju obce, a konkurencieschopnosti miestnej ekonomiky a zvýšeniu životnej úrovne obyvateľov obce.

Východiskové dokumenty PRO:

✓ Na miestnej úrovni:

- *viacročný rozpočet obce*

✓ Na regionálnej úrovni:

- *Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja*
- *Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ - programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.*
- *Koncepcia rozvoja sociálnych služieb KSK, 2016 - 2020*
- *Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja KSK 2016 – 2022*
- *Program obnovy krajiny Košického kraja*
- *Program odpadového hospodárstva KSK 2016 - 2020*
- *Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 – 2020*
- *Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013-2020*
- *Stratégia CLLD*
- *Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji*
- *Stratégia rozvoja vidieka KSK*
- *Stratégia trvalej udržateľnosti financovania opráv a údržby ciest II. a III. triedy v Košickom kraji*
- *Územný plán KSK*
- *Verejné investície na východnom Slovensku (OECD)*

✓ **Na národnej úrovni:**

- *Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011*
- *Národná stratégia regionálneho rozvoja SR*
- *Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR*
- *Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020* - zámerom bolo predstaviť pohľad Európskej komisie na identifikáciu hlavných rozvojových potrieb a výber tematických cieľov a priorít, ktoré by mali byť financované v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR.
- *Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014-2020*
- *Partnerská dohoda SR* určujúca stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov Európskej únie tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Predstavuje základný národný dokument zastrešujúci všetky operačné programy SR pre aktuálne programovacie obdobie. Tento významný strategický dokument je základnou podmienkou pre využitie finančných prostriedkov z fondov EÚ v rokoch 2014 – 2020. Konkrétnejšie informácie sú zverejnené na webových stránkach Úradu vlády SR (<http://www.vlada.gov.sk/14327/vlada-schvalila-partnersku-dohodu-na-roky-2014-%E2%80%93-2020/>).
- *Program rozvoja vidieka 2014-2020*
- *Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020*
- *Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020*
- *Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky*

✓ **Na nadnárodnej úrovni:**

- *Stratégia Európskej únie 2020*
- *Spoločný strategický rámec EK*
- *Nariadenia EK*
- *CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji*
- *CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT)*
- *CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu*
- *CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu*
- *CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013*
- *CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013*
- *Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie*
- *Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky*

stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.

- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu rozvoja obce nasledovné strategické dokumenty:

- *NUTS I. na úrovni štátu*
- *NUTS II. Na úrovni samosprávneho kraja*
- *NUTS V. na úrovni obce*

Účel vypracovania PRO:

1. Povinnosť mať PRO stanovuje zákon.
2. PRO je prostriedok, ako získať viac bodov pri žiadostiach o financovanie najmä z EÚ fondov a zvyšuje väčšiu šancu na zisk externých finančných prostriedkov.
3. Dokument slúži na dobrú prezentáciu práce obce a obecného zastupiteľstva pred občanmi obce, ale i mimo nej.
4. Zhrnú sa informácie o tom, čo ľudia v obci naozaj chcú.
5. Stanovenie si jasných, konkrétnych cieľov a priorít rozvoja obce a zadefinovanie ciest ako ich dosiahnuť, ktoré zásadne napomáha riadenému a trvalo udržateľnému rozvoju obce.
6. PRO ako strednodobý záväzný program schválený zastupiteľstvom je nástrojom na zachovanie jednotnej línie rozvoja obce aj pri zmenách vedenia obce a politických zmenách.

Rozhodnutím ministra výstavby a regionálneho rozvoja č. 3/2007 bol stanovený **Zoznam pólů rastu** pre Národný strategický referenčný rámec na roky 2007 – 2013. Základným podkladovým dokumentom pre spracovanie zoznamu bola Koncepcia územného rozvoja SR 2001. Obec Trnávka bola zaradená v súhrnom prehľade štruktúry sídiel v kraji Košice medzi obce, ktoré nie sú pólmi rastu mimo záujmových území.

Obce boli zadelené do nasledovných 5 kategórií:

- inovačné póly rastu,
- kohézne póly rastu v záujmovom území inovačných pólov rastu,
- kohézne póly rastu mimo záujmového územia inovačných pólov rastu,
- obce, ktoré nie sú pólmi rastu ležiace v záujmovom území inovačných pólov rastu,
- obce, ktoré nie sú pólmi rastu mimo záujmových území.

Formulár č. Ú 1 – Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Trnávka, programovacie obdobie 2019 – 2025
Forma spracovania	➤ V spolupráci so starostkou obce
Riadenie procesu spracovania	Pracovná skupina: ➤ externý odborník ➤ starosta obce (spolupráca, konzultácie)
Obdobie spracovania	2019
Financovanie spracovania	Náklady na spracovanie boli financované z rozpočtu obce

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 2 – Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce

Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce						
Termín	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Prípravná fáza						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Záver						

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 8 – Štruktúra dokumentu

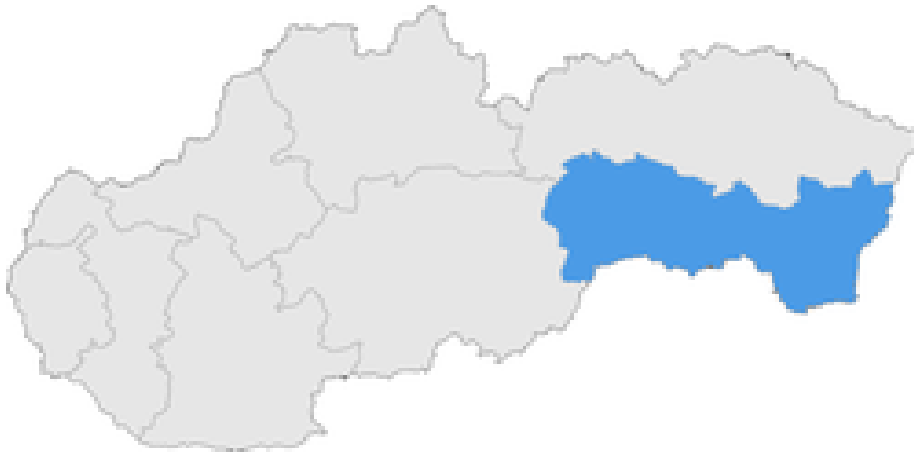
Úvod	Zdôvodnenie zámeru spracovania PRO
Analytická časť	Harmonogram spracovania PRO Východiskové koncepčné dokumenty spracovania PRO Hodnotenie predchádzajúceho PRO Analýza vnútorného prostredia Analýza externého prostredia Zhodnotenie súčasného stavu územia
Strategická časť	Vízia rozvoja územia Strategický cieľ
Programová časť	Opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám
Realizačná časť	Východiská a popis realizácie jednotlivých opatrení Systém monitorovania a hodnotenia
Finančná časť	Indikatívny finančný plán na celkovú realizáciu PRO Model viaczdrojového financovania jednotlivých projektov
Záverečná časť	Schválenie a zverejnenie PRO

Zdroj: vlastné spracovanie na základe: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

Obr. 1 Mapa Košického samosprávneho kraja

Zdroj: https://sk.wikipedia.org/wiki/Košický_samosprávny_kraj

Obec Trnávka sa nachádza severozápadne od mesta Trebišov v Zemplínskom regióne, Košickom kraji. Obec leží v úžľabine pod východným úpätím Slanských vrchov, vedľa štátnej cesty Sečovce – Dargov – Košice v nadmorskej výške 177 m. n. m. Intravilánom obce preteká rieka Trnávka, v nárečí nazývaná aj Kanáliš. Dopravné a pracovné väzby sú prevažne na mesto Sečovce, ktoré je vzdialené cca 2 km, na mesto Trebišov vzdialené 14 km a krajské mesto Košice vzdialené 35 km. Susedí s obcami Dargov, Zbehnov a mestom Sečovce.

1.1. História obce

Zemplínska obec Trnávka vznikla v 13.storočí pri rieke rovnakého názvu, ktorá sa spomína v r. 1245 v listine uhorského kráľa Bella IV. Listina pojednáva o predaji a ohraničení majetku medzi sídliskami Albínov, Techna (Dvorianky) a Hriadky.

Prvá písomná zmienka o nej sa zachovala z roku 1308 v listine Jágerskej kapituly, v ktorej Matúš, Tomáš a Buda, synovia Konráda, dali majetok a dedinu Trnávka šľachticovi Petrovi, synovi Petra Petena. Sídlisko sa stalo súčasťou Petrovho sečovského panstva. Názov obce sa vyvíjal z pomad'arčeného Tharnoka (1459) na Ternowka (1786), Trnowka (1808), Ternavka (1920) až po terajší názov Trnávka, ktorý sa používa od roku 1948.

Jej zakladateľom a prvým vlastníkom bol s najväčšou pravdepodobnosťou zeman Pavol Horvát. Trnávka pôvodne patrila k príslušenstvu hradu Purustyan týčiacim sa nad Bačkovom. V roku 1321 Karol Róbert zobral dedinu Petrovi Petenovi a odovzdal ju donáciou Bokšovcom. Pri delení majetku Bokšovcov sa Trnávka uvádzala ako „possessio....Horváthpalháza“, v preklade dedina Pavla Horvátha. Rodu Bokšovcov patrila časť Trnávky až do 17.storočia. Druhá časť obce sa v polovici 16. storočia stala majetkom Perényiovcov a neskôr patrila

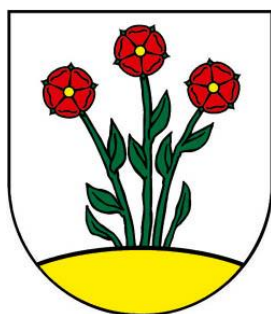

Drugethovcom. Jednotlivé časti obce prechodne vlastnili aj iné rodiny, napr. Sempseiovci, Tarczaiovci, Széchiovci. Súpis z roku 1598 uvádza, že rozhodujúca časť majetku v Trnávke patrila trebišovskému hradnému pánovi Jurajovi Drugethovi a bačkovskému šľachticovi Mikulášovi Bocskayovi. Vplyvní Bocskayovci obdarovali kostol v Trnávke vinicou, mlynom a poliami v Kochanovciach v roku 1512. Časť nehnuteľností mali v roku 1663 v držbe aj Sóosovci. Obyvatelia Trnávky sa venovali prevažne poľnohospodárstvu a v posledných storočiach aj ovocinárstvu. Neskôr všetky majetky Štefana Bocskaya a Juraja Sóosa prevzala kráľovská pokladnica. Majetkové vlastníctvo bolo zverené Michalovi Fischerovi, administrátorovi spišskej Komory. Na roztrieštenosť majetkovej držby v druhej polovici 18. stor. poukazuje vlastníctvo majetkov baróna Fischera a rodín Szemereovcov, Kálnássyovcov, Pukyovcov, Máriássyovcov, Pekáryovcov a Panityovcov. Koncom 19. storočia už v obci veľkých majetkových vlastníkov nebolo. Urbár sečovského panstva z roku 1601 uvádza, že každá sedliacka usadlosť v Trnávke platila daň 50 denárov a pol košického gbela ovsu, kuru a deviatok z obilia.

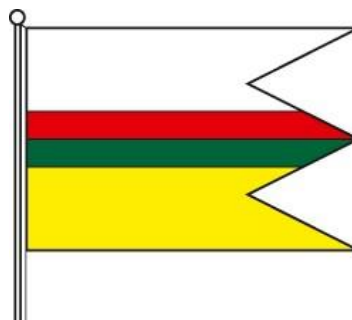
Pred rokom 1931 v obci škola nebola. Deti chodili do školy v Zbehňove a Sečovciach. V obci bolo v roku 1931 70 školpovinných detí, preto Štátny školský inšpektorát v Trebišove zriadil dvojtriednu obecnú ľudovú školu, ktorá bola umiestnená v jednej sedliackej izbe. V roku 1932 bol od gréckokatolíckej cirkvi zakúpený vhodný pozemok na výstavbu novej dvojtriednej školy s bytom riaditeľa a učiteľa. V roku 1941 začala firma VORZA z Humenného s výstavbou novej školy. Jej stavbe kvôli vojnovým udalostiam nebola ukončená.

Z medzivojnového obdobia sa o obci zachovalo málo poznatkov, výrazná časť archívu bola zničená najmä počas vypálenia obce a prechodu frontu v decembri 1944. V roku 1921 sa konalo sčítanie ľudu, podľa ktorého sa obec rozprestierala na ploche 366 hektárov, tvorilo ju 45 domov s 214 obyvateľmi, z toho 98 mužov a 116 žien. K československej národnosti sa hlásilo 22 obyvateľov a k ruskej 188.

Symboly obce

Erb obce

Vlajka obce

Pečať

Činnosť obecnej samosprávy bola pôvodne veľmi jednoduchá a vykonávala sa takmer výlučne ústnym spôsobom. Až v druhej polovici 18. storočia v súvislosti s urbárskou reguláciou a ďalšími reformami osvietenských panovníkov sa zvýšili požiadavky na písomnú administratívu. S ňou sa priamo spájala potreba overovať príslušné hlásenia, listy a ďalšie úradné dokumenty obecnou pečaťou. A tak si predstavitelia Trnávky dali v roku 1786 vyrobiť pečatidlo so znakom, ktorý si zvolili ako symbol obce. Podobu tohto pečatidla a na ňom vyrytého znaku poznáme podľa zachovanej pečate. Jej popis je nasledujúci: V kruhopise sa nachádza majuskulný maďarský variant názvu Trnavky TARNOKA., za ním písmeno A.; čo je latinská skratka pre slovo anno, t.j. roku, a potom letopočet 1786. Pre znak je vymedzený priestor v strede pečate, ktorý však v dolnej časti vykrajuje aj časť z medzikružia. Samotný znak tvoria z piesočnatej pôdy vyrastajúce tri listnaté stonky zakončené troma guľovitými okvetiami. Tieto tri kvety sú ohľadom na obmedzené umelecké schopnosti a majstrovskú zručnosť kovorytca, ale aj vzhľadom k objektívnym potrebám sfragistiky a heraldiky značne schematické. Napriek tomu ich možno interpretovať ako ružičky.

Erb

Vychádzajúc z uvedeného poznania a s prihliadnutím na ustálené zásady erbovníckej tvorby a heraldické zvyklosti navrhlo sa, aby historický symbol Trnávky zachovaný na pečati z roku 1786 bol dotvorený do konečnej podoby erbu tak, že v polokrúhlom (pozdnogotickom) striebornom (bielom) štíte budú zo zlatej (žltej) mierne zaoblenej piesčitej pôdy vyrastať tri zelené listnaté stonky zakončené troma malými (päťlistovými) červenými heraldickými ružičkami so zlatými (žltými) semenníkmi.

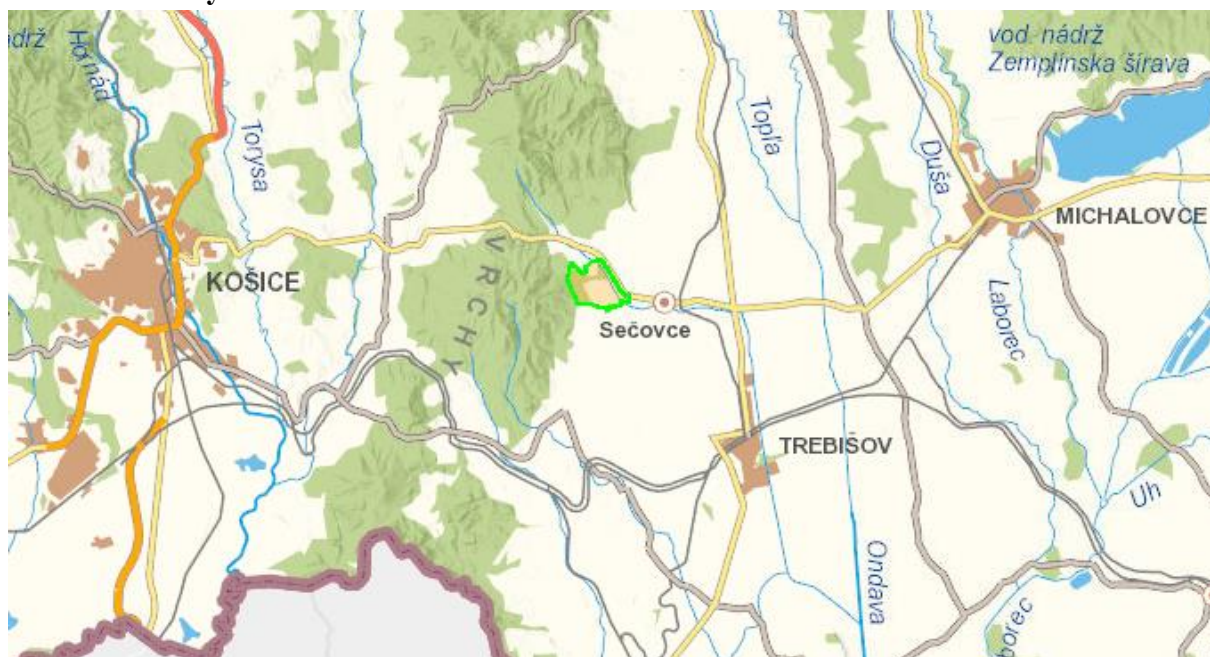
Navrhovateľ Prof. PhDr. Leon Sokolovský, CSc., je presvedčený, že navrhovaný erb Trnávky mal nádej na odborné schválenie a oficiálne prijatie ako aj verejné rozšírenie a získanie si obľuby a rešpektu u miestneho obyvateľstva. Obsahuje totiž znamenie, ktoré vychádza z približne 220-ročnej, ba možno aj staršej histórie obce. Je teda svojím spôsobom odkazom predchádzajúcich generácii tunajších obyvateľov pre ich dnešných, ale aj nasledujúcich potomkov.

Vlajka

V nadväznosti na navrhnuté usporiadanie heraldických tinktúr tvoria obecné farby spolu červeno-žltá-zeleno-bielu štvorkombináciu. Z nej bola podľa ustálených vexilologických zásad zostavená aj vlajka Trnávky. Jej presnú štruktúru učila pri zápise do Heraldického registra Heraldická komisia Ministerstva vnútra SR.

Obr. 2 Širšie vymedzenie územia

Zdroj:

https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis?bm=zbgis&z=10&c=21.305140,48.722833#/detail/ease/LAfzIWsBSy_Kk5t4qqk6

Väzby obce

Hlavné väzby určuje blízkosť mesta Sečovce, ktoré je vzdialené cca 2 km, na mesto Trebišov vzdialené 14 km a krajské mesto Košice vzdialené 35 km. Tieto väzby územia v širších súvislostiach vytvárajú základné predpoklady a podmienky v ďalšom rozvoji obce. Z hľadiska regionálnych a národných rozvojových zámerov osídlenia (Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 a ÚPN-VÚC Košického kraja), sa územie obce aj mikroregiónu nachádzajú na východoslovenskej rozvojovej osi prvého stupňa: Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranice UR, ktorej osou a ťažiskom je cesta I. triedy č. 50 a priestor okolo nej.

Obec Trnávka je členom **MAS Sečovský región, o.z.**, spoločne s obcami Zemplínska Teplica, Bačkov, Dargov, Dvorianky, Hriadky, Kravany, Malé Ozorovce, Nový Ruskov, Parchovany, Plechotice, Sečovce, Stankovce, Veľké Ozorovce, Višňov a Zbehňov.

Tab. č.1: MAS Sečovský región, o.z.

Presný názov organizácie (obchodný názov):	Miestna akčná skupina Sečovský región, o. z.
Právna forma:	Združenie (zväz, spolok)
(IČO):	42322529
Registračné číslo:	VVS/1-900/90-41445
Sídlo:	Námestie sv. Cyrila a Metoda 1, 07801 Sečovce
Dátum založenia:	19.04.2013
Štatutárny zástupca:	MVDr. Jozef Gamrát
Subjekty v združení	Trnávka, Zemplínska Teplica, Bačkov, Dargov, Dvorianky, Hriadky, Kravany, Malé Ozorovce, Nový Ruskov, Parchovany, Plechotice, Sečovce, Stankovce, Veľké Ozorovce, Višňov a Zbehňov.

Zdroj: vlastné spracovanie - <https://www.finstat.sk/42322529>

1.2 Analýza demografie a ľudských zdrojov

Analýza vnútorného prostredia skúma a hodnotí vnútorné prostredie na základe kvantitatívnych a kvalitatívnych dát najmä štatistických údajov získaných z overených zdrojov. Cieľom analýzy je zistenie príčin nepriaznivého stavu v jednotlivých sektoroch miestnej ekonomiky, ktoré súvisia s nedostatočným potenciálom ľudských zdrojov, nevyužívaním správnych metód, či postupov pri riadení a investíciách. Výstupy analýzy sú ťažiskom pre správne nastavenie rozvojovej stratégie obce.

1.2.1 Demografický vývoj obyvateľstva

Počet obyvateľov sa zisťuje k určitému časovému okamihu podľa bydliska, podľa prítomnosti alebo k inému relevantnému hľadisku. Počet obyvateľov sa neustále mení v dôsledku prirodzeného pohybu a migrácie. Preto na jeho vyjadrenie sa používa stredná hodnota počtu obyvateľov. Pod obyvateľstvom rozumieme súhrn všetkých ľudí nachádzajúcich sa na určitom mieste v určitom okamihu, zisťovaný podľa rôznych hľadísk.

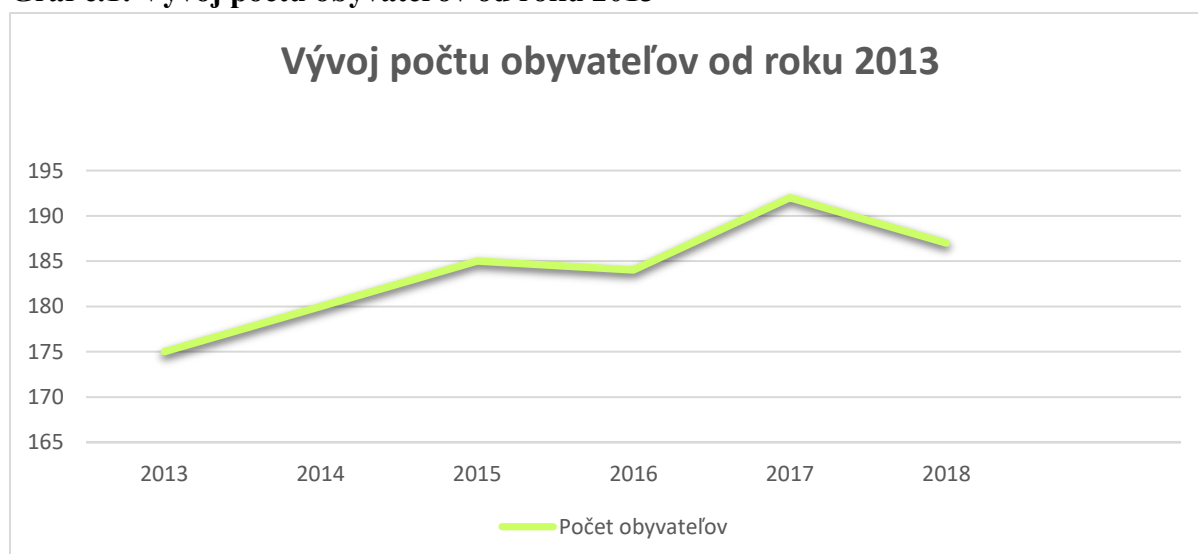
Tab. č.3: Počet obyvateľov za jednotlivé roky

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet obyv.	175	180	185	184	192	187

Zdroj: ŠÚ SR,

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/Preh%C4%BEdad%20pohybu%20obyvate%C4%BEstva%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7103rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7103rr/Preh%C4%BEdad%20pohybu%20obyvate%C4%BEstva%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7103rr%5D)

Graf č.1: Vývoj počtu obyvateľov od roku 2013

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe vyššie spracovaných údajov Štatistického úradu SR o počte obyvateľov v jednotlivých rokoch je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov má mierne pohyblivý charakter, od roku 2017 je evidovaný mierny pokles. Obyvateľstvo sa v jednotlivých rokoch pohybuje v rozmedzí od 175 do 192 .

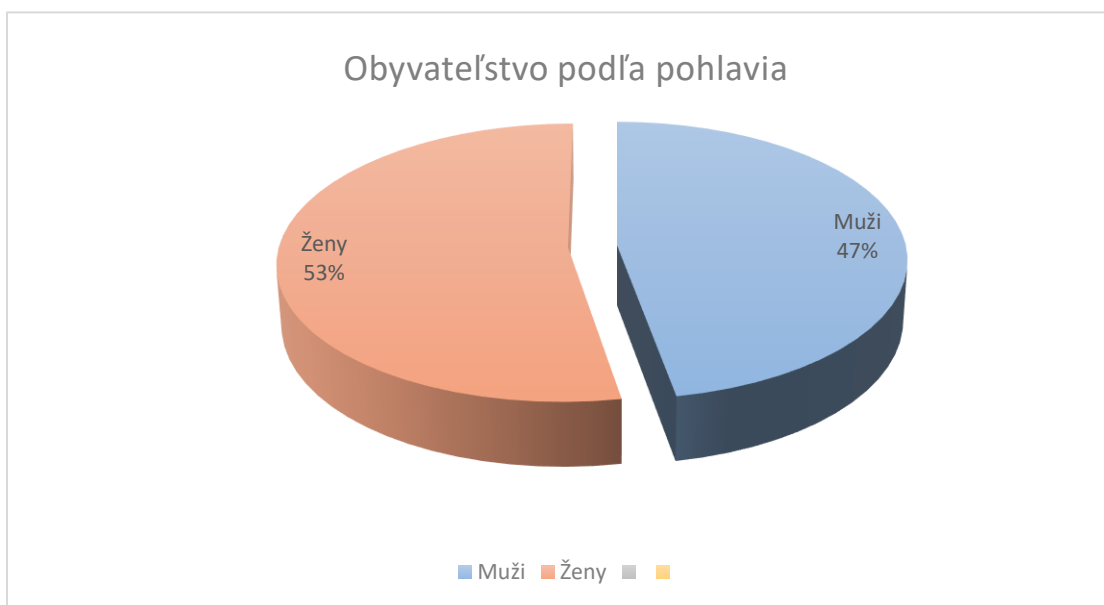
Tab. č.3: Počet obyvateľov podľa pohlavia za jednotlivé roky

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet mužov	86	88	90	89	91	88
Počet žien	89	92	95	95	101	99
Počet obyv.	175	180	185	184	192	187

Zdroj: ŠÚ SR,

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/Po%C4%8Det%20obyvate%C4%BEOv%20pod%C4%BEOa%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7101rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7101rr/Po%C4%8Det%20obyvate%C4%BEOv%20pod%C4%BEOa%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7101rr%5D)

Graf č.2: Obyvateľstvo podľa pohlavia ku koncu roka 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Na celkovom počte obyvateľov zrejme mierna prevaha ženskej populácie. Celkový demografický vývoj obyvateľstva v sebe reflektuje prirodzený a migračný vývoj obyvateľstva.

1.2.2 Prírastok obyvateľov podľa pohlavia

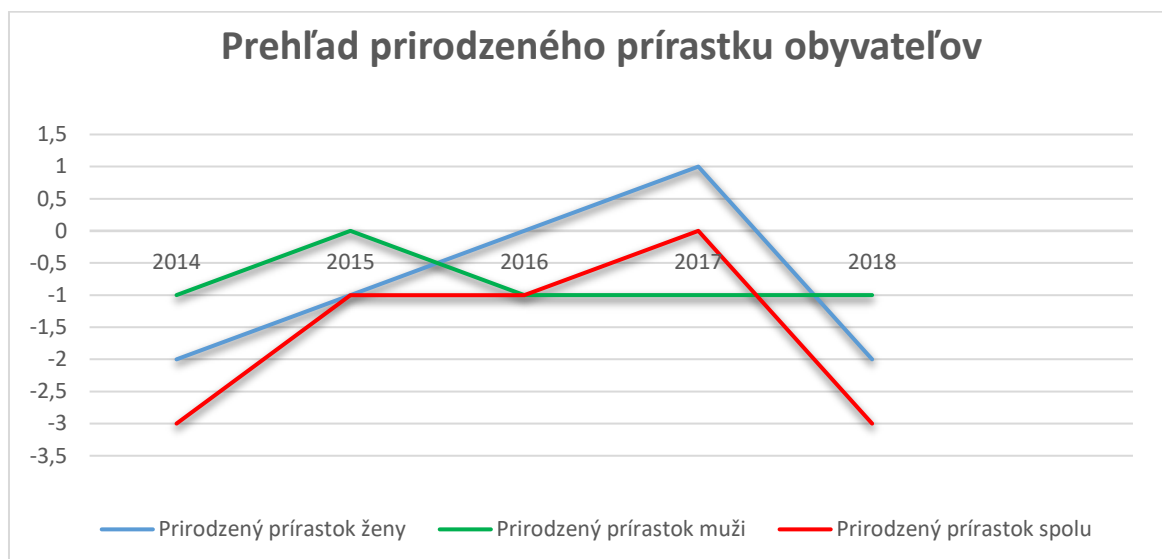
Tab.č. 4: Prehľad prírastku obyvateľov podľa pohlavia obce

	2014	2015	2016	2017	2018
Živonarodení – ženy	2	1	0	2	0
Živonarodení – muži	0	1	1	0	1
Živonarodení – spolu	2	2	1	2	1
Zomretí - ženy	4	2		1	2
Zomretí - muži	1	1	2	1	2
Zomretí - spolu	5	3	2	2	4
Prirodzený prírastok obyv. - ženy	-2	-1	0	1	-2
Prirodzený prírastok obyv. - muži	-1	0	-1	-1	-1
Prirodzený prírastok obyv. - spolu	-3	-1	-1	0	-3

Zdroj: ŠÚ SR,

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7105rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7105rr%5D)

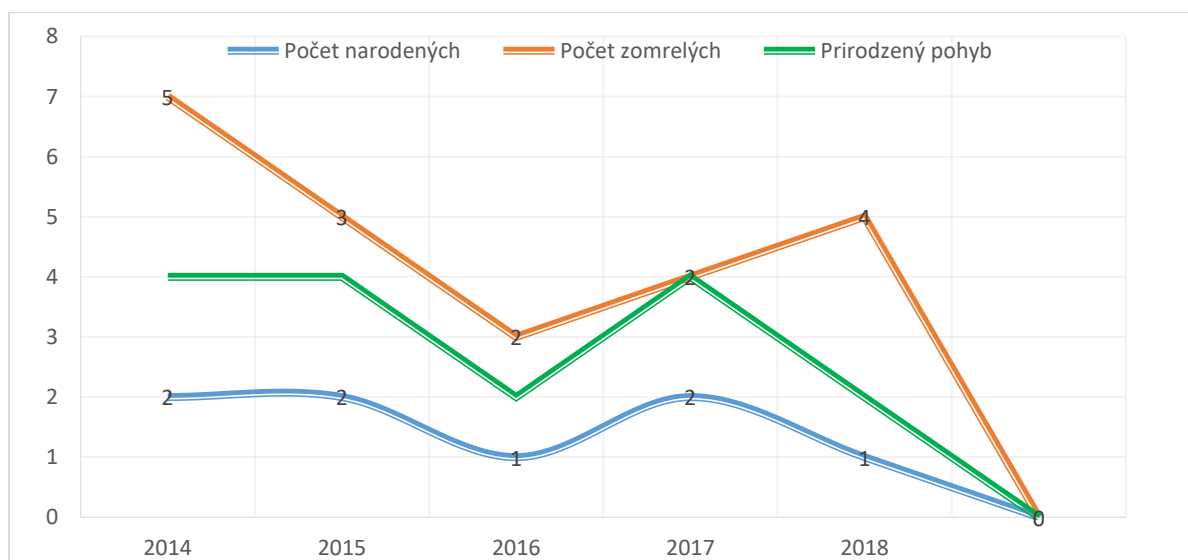
V sledovanom období bol v obci zaznamenaný negatívny prirodzený vývoj obyvateľstva.

Graf č.3: Prehľad prirodzeného prírastku obyvateľov obce

Zdroj: vlastné spracovanie na základe ŠÚ SR,

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7105rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7105rr%5D)

Prirodzený pohyb obyvateľstva je vyjadrením prirodzenej reprodukcie, je dôležitou kategóriou z hľadiska sledovania demografických kritérií a tvorí základný podklad pre spracovanie prognózy vývoja. Prirodzený pohyb vplýva na zmenu počtu, vekovej a pohlavnej štruktúry obyvateľov obce, prognóza v počte obyvateľstva je klesajúca.

Graf č.4: Krivka počtu narodených, zomrelých a prirodzeného pohybu obyvateľov

Zdroj: vlastné spracovanie na základe

[http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20\(ro%C4%8Dne\)%20%5Bom7105rr%5D](http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_DEM/om7105rr/Pr%C3%ADrastok%20obyvate%C4%BEOv%20pohlavia%20-%20obce%20(ro%C4%8Dne)%20%5Bom7105rr%5D)

1.2.3 Veková štruktúra obyvateľstva

Grafické znázornenie vekovej štruktúry obyvateľstva je rozdelené do skupín podľa veku v zmysle posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2011:

- *predproduktívneho (0-14),*
- *produktívneho (15-59),*
- *poproduktívneho (60 a viac),*

Reflektuje vývoj za sledované obdobie sumárne za celú obec. V obci je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku k obyvateľom v poproduktívnom veku.

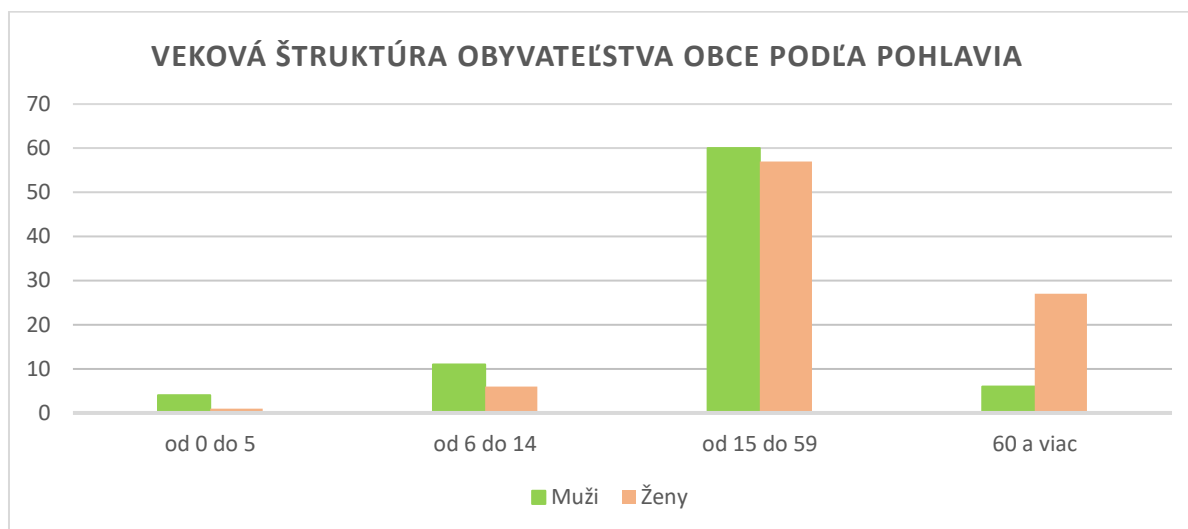
Tab.č.5: Veková štruktúra obyvateľstva obce

Vek		Muži	Ženy	Obyvateľstvo	
		spolu	spolu	úhrn	%
0 - 5		4	1	5	2,9
6 - 14		11	6	17	9,9
Produktívny		60	57	117	68,0
Poproduktívny		6	27	33	19,2
				Priemer	
Podiel obyvateľstva (%)	0 - 5	4,9	1,1	2,9	-
	6 - 14	13,6	6,6	9,9	-
	produktívny vek	74,1	62,6	68,0	-
	poproduktívny vek	7,4	29,7	19,2	-
Priemerný vek		36,93	47,86	42,72	-

Zdroj: SODB 2011,

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Treb%9aov/Tm%e1vka/TAB.%20114%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia,%20rodinn%e9ho%20stavu%20a%20veku.xls>

Najväčšiu časť obyvateľov obce (68,0%) tvoria obyvatelia v produktívnom veku, čo sa približuje k priemeru v okrese (70,11%), rovnako aj k celoslovenskému priemeru (70,73%). Druhou najzastúpenejšou skupinou obyvateľov sú obyvatelia v podproduktívnom veku, teda seniori.

Graf č.5: Veková štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Zdroj: vlastné spracovanie

Z grafu jednoznačne vyplýva, že najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia v produktívnom veku, v mierne prevažujúcom pomere mužov.

1.2.4 Národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva obce

Pod národnostnou štruktúrou obyvateľstva rozumieme dobrovoľnú príslušnosť osoby k určitému národu, národnostnej alebo etnickej skupine.

Tab.č.6: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	78	91	169
Nezistená	3	0	3
Spolu	81	91	172

Zdroj: SODB 2011,

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Treb%C4%8Aov/Trn%C4%8A%C4%8A%20vka/TAB.%20115%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia%20a%20n%e1rodnosti.xls>

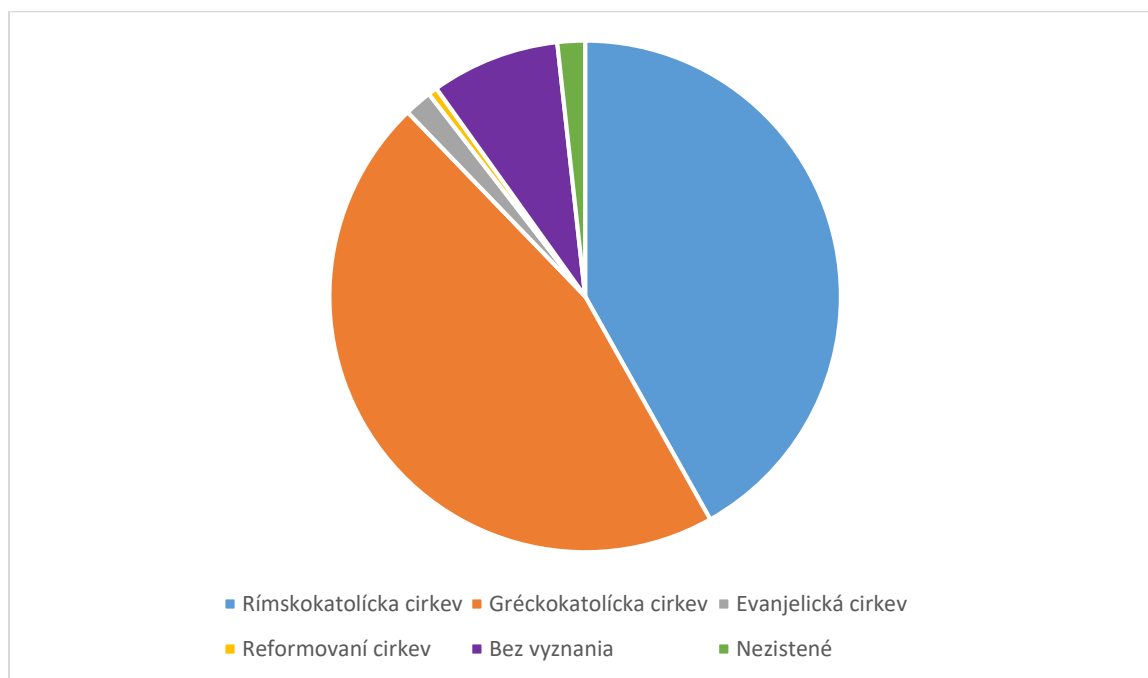
Z hľadiska národnostnej štruktúry je obyvateľstvo obce značne homogenizované, výrazná časť obyvateľov sa hlási samozrejme k národnosti slovenskej.

Tab.č.7: Náboženská štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu	Spolu v %
Rímskokatolícka cirkev	32	40	72	41,86 %
Gréckokatolícka cirkev	37	42	79	45,93 %
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	1	3	1,74 %
Reformovaná kresťanská cirkev	0	1	1	0,58 %
Bez vyznania	7	7	14	8,15 %
Nezistené	3	0	3	1,74 %
Spolu	81	91	172	100,00 %

Zdroj: SODB 2011,

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Treb%9aov/Tm%e1vka/TAB.%20118%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia%20a%20n%e1bo%9eensk%e9ho%20vyznania.xls>

Graf č.6 Náboženská štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia

Zdroj:

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Treb%9aov/Tm%e1vka/TAB.%20118%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia%20a%20n%e1bo%9eensk%e9ho%20vyznania.xls>

Graf jednoznačne ukazuje, že v obci má pomerne vyrovnané zastúpenie rímskokatolíckej (41,86 %) a gréckokatolíckej (45,93 %) cirkvi s miernou prevahou gréckokatolíkov. Bez vyznania je v obci 8,14% obyvateľov, 1,74% sa hlási k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania a rovnaké percento je obyvateľov, u ktorých bolo vierovyznanie nezistené.

1.2.5 Bývanie

V obci prevláda domová zástavba. Domy v tejto zástavbe sú po čiastočnej alebo úplnej rekonštrukcii. V obci výrazne prevláda 1 – 2 podlažná zástavba rodinnými domami, prevažne povojnová. Väčšina domov je v dobrom stavebnotechnickom stave.

1.2.6 Zamestnanosť

Okres Trebišov patrí v rámci Slovenskej republiky k okresom s najvyššou mierou evidovanej nezamestnanosti, v dôsledku čoho bol v zmysle zákona 336/2015 Z.z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov zaradený k najmenej rozvinutým okresom. Na základe údajov Štatistického úradu SR má miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Trebišov klesajúci charakter. Ku koncu roka 2018 bola miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Trebišov 12,16 %. Relatívne priaznivá je situácia vo vekovej štruktúre obyvateľstva produktívneho veku, pretože tvorí viac ako polovicu celkového počtu obyvateľov. Ľudský potenciál obce pre ďalší rozvoj je možno využiť len v širšom rámci. Priamo v obci a v mikroregióne je nedostatok pracovných príležitostí.

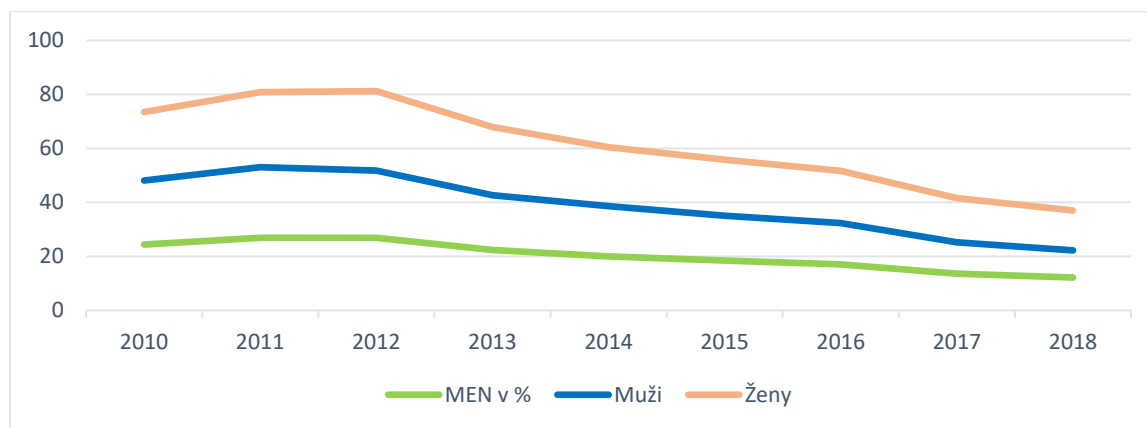
Tab.č.8: Prehľad miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Trebišov

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Muži (v%)	23,64	26,16	24,90	20,28	18,54	16,66	15,28	11,60	10,05
Ženy (v%)	25,44	27,79	29,46	25,19	21,88	20,69	19,38	16,29	14,77
Spolu (v%)	24,42	26,88	26,85	22,40	20,01	18,42	17,05	13,63	12,16

Zdroj:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pr3108rr/Miera%20evidovanej%20nezamestnanosti%20%5Bpr3108rr%5D

Graf č.7: Krivka miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Trebišov

Zdroj: vlastné spracovanie

Klesajúca miera evidovanej nezamestnanosti reálne nereflektuje mieru reálnej nezamestnanosti, jedná sa o mieru nezamestnanosti evidovaných uchádzačov o zamestnanie, pričom je nutné vziať do úvahy obyvateľov, ktorí sú nezamestnaní a nie sú z rôznych dôvodov evidovaní na ÚPSVaR. Medzi nezamestnanými výrazne prevládajú dlhodobo nezamestnaní. Neodmysliteľný vplyv na vývoj nezamestnanosti má vzdelanostná úroveň obyvateľov, ktorá je premietnutá v nasledujúcom grafe. V súčasnosti obec nemá výrazne aktívne skupiny obyvateľov, ktoré by presadzovali svoje podnety a aktívne sa zapájali do rozvoja obce. Obec sa snaží o svoj celkový rozvoj v rámci svojich možností. Vychádza z posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Tab.č.9: Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Muži (v%)	11	10	10	5	6	9	8	7	3
Ženy (v%)	9	7	10	8	9	12	12	8	6
Spolu (v%)	20	17	20	13	15	21	20	15	9

Zdroj:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pr5001rr/Evidovan%C3%AD%20uch%C3%A1dza%C4%8Di%20o%20zamestnanie%20%5Bpr5001rr%5D

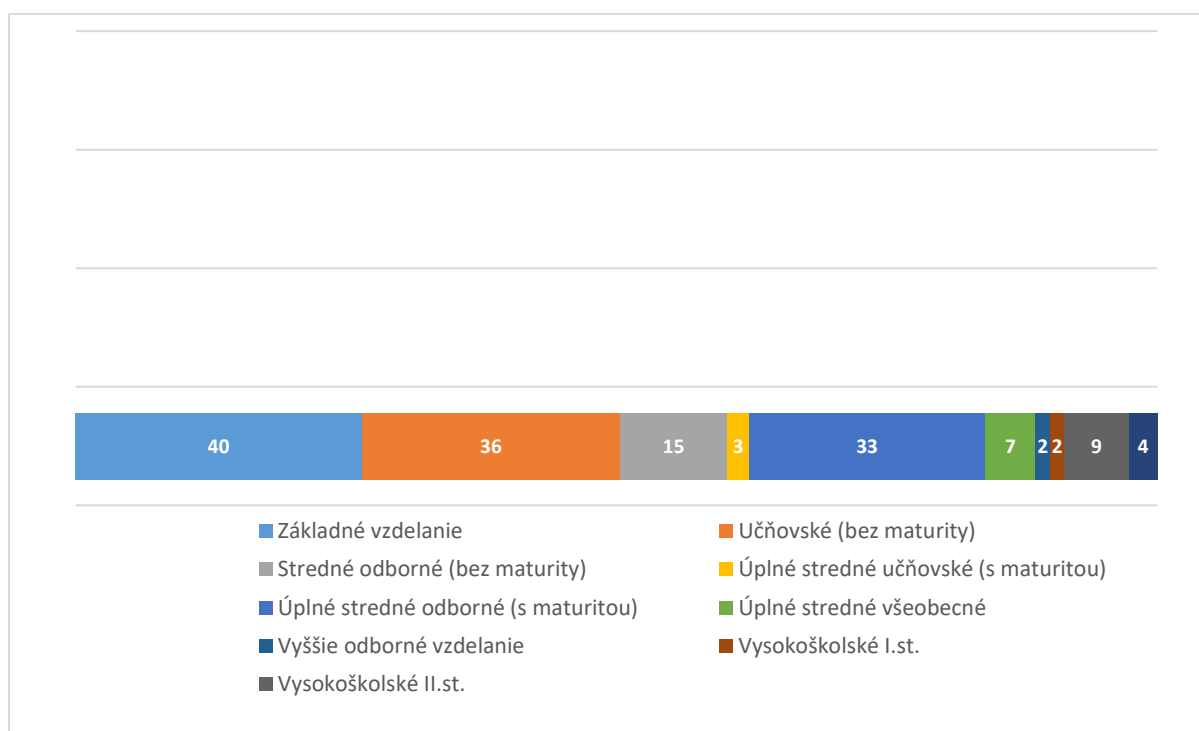
Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2035“ môžeme očakávať nárast poproduktívnej zložky populácie. Z hľadiska migrácie sa podľa spomínanej prognózy budú obyvatelia tohto okresu sťahovať najmä do okresov západného Slovenska, pričom tieto pomerne výrazné hrubé migračné toky nebudú kompenzované protismerným migračným pohybom. Priaznivý vývoj zamestnanosti v obci nemožno predpokladať, ten bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v okresnom meste Trebišov, ako aj výraznejšími investičnými aktivitami v rámci okresu a cezhraničnej spolupráce.

Tab.č.10: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce

Vzdelanie	Muži	Ženy	Spolu
Základné	9	31	40
Učňovské (bez maturity)	23	13	36
Stredné odborné (bez maturity)	8	7	15
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	2	1	3
Úplné stredné odborné (s maturitou)	13	20	33
Úplné stredné všeobecné	1	6	7
Vyššie odborné vzdelanie	1	1	2
Vysokoškolské bakalárske	1	1	2
Vysokoškolské	7	2	9
Bez školského vzdelania	15	8	23
Nezistené	2	2	4
Spolu	81	91	172

Zdroj:

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Trebi%9aov/Trn%e1vka/TAB.%20117%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia%20a%20stup%f2a%20najvy%9a%9aieho%20dosiahnut%e9ho%20vzdelania.xls>

Graf č.8: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce

Zdroj: vlastné spracovanie na základe SOBD 2011,

<https://census2011.statistics.sk/SR/V%FDchodn%E9%20Slovensko/Ko%9Aick%FD%20kraj/Okres%20Trebi%9aov/Trn%e1vka/TAB.%20117%20Obyvate%bestvo%20pod%bea%20pohlavia%20a%20stup%f2a%20najvy%9a%9aieho%20dosiahnut%e9ho%20vzdelania.xls>

Európsky sociálny fond (ESF) - je hlavným finančným nástrojom, ktorým Európska únia transformuje svoje strategické ciele v oblasti politiky zamestnanosti do konkrétnych aktivít zameraných na zlepšenie odbornej kvalifikovanosti, ďalej na systémy vzdelávania a následný rast pracovného potenciálu občanov. Cieľom ESF je podpora zamestnanosti v EÚ. Napomáha pripravenosti zamestnancom a firmám v rámci členských štátov EÚ čeliť novým, globálnym výzvam. Je kľúčovým prvkom stratégie EÚ týkajúcej sa rastu a zamestnanosti pri zameranej na skvalitnenie života občanov EÚ poskytnutím lepších kvalifikácií a lepších vyhliadok na zamestnanie. Financovanie je rozdeľované medzi členské štáty a regióny, a to hlavne medzi tie, ktorých hospodársky vývoj postupuje pomalšie. Vzdelanie obyvateľov úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce. Mimo väčších miest, v regiónoch kde prevažujú menšie obce je vzdelanostná úroveň obyvateľov tradične nižšia, čo prináša riziko vyššej nezamestnanosti. Naopak vyššie vzdelanie obyvateľov prináša vyššie využitie ekonomického potenciálu obce. V obci celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku s učňovským vzdelaním bez maturity, trochu menej početná je skupina obyvateľov so stredným odborným vzdelaním s maturitou. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a zodpovedá vzdelanostným potrebám regiónu. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v odbornom školstve rôznej úrovne zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v regióne a jeho blízkom okolí.

Financovanie a ciele na obdobie rokov 2014 – 2020

V tomto období ESF poskytne približne **80 miliárd** EUR (v bežných cenách), ktorých cieľom je:

- *zabezpečiť odbornú prípravu ľudí a pomoc pri ich opätovnom zamestnaní,*
- *podporiť sociálne začlenenie,*
- *zlepšiť úroveň vzdelávania a odbornej prípravy,*
- *zlepšiť kvalitu verejných služieb.*

Ekonomická aktivita patrí medzi základnú sociálno-ekonomickú klasifikáciu triedenia obyvateľstva. Obyvateľstvo sa triedi na ekonomicky aktívne a neaktívne. Ekonomicky aktívne je obyvateľstvo, ktoré sa aktívnym spôsobom podieľa na hospodárskom živote. Obyvateľstvo zaoberajúce sa živnostenskou činnosťou sa považuje za ekonomicky aktívne. Ekonomicky neaktívne je obyvateľstvo nezávislé, s vlastným zdrojom obživy a závislé, bez vlastného zdroja obživy, napr. ženy na materskej dovolenke, ženy v domácnosti, invalidi a pod.

Obyvateľstvo v obci je považované za ekonomicky aktívne. Celková vysoká ekonomická aktivita obyvateľstva súvisí s jeho vekovou štruktúrou, pre ktorú je charakteristické vysoké zastúpenie produktívnej zložky obyvateľstva. Intenzívny pohyb za prácou, ktorý sa prejavuje vo veľkom rozsahu dochádzky a odchádzky za zamestnaním poukazuje na úzke pracovné väzby na blízke sídelné útvary.

1.3 Analýza sociálnej infraštruktúry

Služby

Občianska vybavenosť je sústredená do centra obce. Nachádza sa tu Obecný úrad s Kultúrnym domom, gréckokatolícky chrám a obchod. Zastúpenie občianskej vybavenosti nie je postačujúce. Občania dochádzajú za občianskoy vybavenosťou do 2 km vzdialených Sečoviec.

Školstvo

V obci sa nenachádza žiadne školské zariadenie, najbližšie sa nachádzajú v meste Sečovce, a to okrem materských a základných škôl aj Spojená škola SOŠ a detašované pracovisko Dubnického technologického inštitútu.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádzajú zdravotnícke zariadenia. Komplexná zdravotná starostlivosť je poskytovaná v meste Sečovce v budove Mestskej Polikliniky. Okrem poskytovania ambulantných odborných služieb sa tu nachádzajú aj rádiológia, klinická biochémia.

Sociálne služby

V obci nie sú poskytované žiadne sociálne služby. Obec Trnávka sa plánuje zapojiť do Národného projektu Implementačnej agentúry MPSVR SR Terénna opatrovateľská služba.

Najbližšie dostupné sociálne služby:

- *Dom seniorov Sečovce, n.o.*
- *Denný stacionár Sečovce (Arcidiecézna charita Košice)*
- *Detský domov Sečovce*

Kultúra

Obec má vlastný Kultúrny dom.

Cirkev

V obci sa nachádza gréckokatolícky chrám zasvätený Narodeniu Presvätej Bohorodičky, ktorý bol postavený v rokoch 1969 – 1971 svojpomocne a zo zbierok veriacich. Filiálka Trnávka patrí pod Rímskokatolícka farnosť Nanebovzatia Panny Márie v Sečovciach.

Obr. č.3 Gréckokatolícky chrám zasvätený Narodeniu Presvätej Bohorodičky

Zdroj: <http://www.slanskevrchy.sk/Trasy/Podhorim/Podhorim16/Podhorim16a.html>

Samospráva

Súčasnú samosprávu, verejnú správu a administratívu reprezentuje Obecný úrad Trnávka. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce. Zabezpečuje organizačné a administratívne záležitosti obecného zastupiteľstva a starostu obce.

Príslušnosť obyvateľov k úradom špecializovanej štátnej správy:

- Matričný úrad – Sečovce
- Stavebný úrad – Sečovce
- Daňový úrad – Trebišov
- Obvodné oddelenie policajného zboru – Sečovce
- Okresný súd – Trebišov
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru – Trebišov
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny – Sečovce
- Katastrálny úrad – Trebišov
- Okresný úrad – Trebišov

1.4 Ekonomické spravovanie obce

Príjmovou súčasťou rozpočtu obce sú bežné a kapitálové príjmy obce. Opačnou stranou rozpočtu sú výdavky, ktoré sa rovnako členia na bežné a kapitálové. Bežné výdavky slúžia

predovšetkým na chod obecného úradu, na zabezpečenie základných prevádzkových potrieb obce a splatenie prípadných úverov. Kapitálové výdavky sa využívajú na financovanie investičných zámerov obce. S decentralizáciou verejnej správy a teda aj nárastom rozsahu kompetencií obcí by mal automaticky súvisieť aj adekvátny nárast objemu finančných prostriedkov na ich krytie. Kompetencie vykonávané v prenesenom okruhu štátnej správy sú v rozpočte obcí financované prostredníctvom dotácií. Na financovanie originálnych kompetencií sú určené predovšetkým príjmy z podielových a miestnych daní. Obec si výšku daňovej sadzby stanovuje sama.

1.5 Analýza cestnej infraštruktúry

Obec je cestou III. Triedy napojená na nadradený dopravný systém - cestu E 50 (I/50) Košice – Michalovce – štátna hranica s Ukrajinou, ktorý je dôležitou dopravnou tepnou európskeho významu. Cesta E50 je v správe Slovenskej správy ciest – oddelenie prevádzky Trebišov. Rovnako správu a údržbu ciest III. triedy zabezpečuje Správa ciest Košického samosprávneho kraja.

Obr.č.4: Cestná sieť v okolí obce

Zdroj: <https://www.cdb.sk/Files/Galleries/mapyokresov/trebisov.jpg>

Autobusovú hromadnú dopravu v regióne zabezpečuje Arriva Michalovce, a.s., ale takisto SAD Humenné, a.s. a Eurobus, a.s.

Obcou Trnávka neprechádza železničná trať. Železničnou stanicou medzinárodného významu je železničná stanica Košice. Košice sú dôležitým železničným uzlom, prechádzajú ním medzinárodné a IC trate v smere východ-západ a sever-juh.

Z hľadiska letiskovej dopravy je najbližšie letisko v Košiciach.

1.6 Technická infraštruktúra

V obci je vybudovaný verejný **vodovod**. Zásobovanie pitnou vodou je primárne zo skupinového vodovodu Trebišov – Sečovce. Vodovod je napojený na zdroj pitnej vody z Vodárenského systému Starina – Košice. Mnoho domácností využíva aj studne.

Obec nemá vybudovanú splaškovú **kanalizáciu**.

Obec je celá plne **plynofikovaná**. Obec je napojená na STL plynovod prostredníctvom regulačnej stanice.

Obec je plne **elektrifikovaná**. Pre napájanie odberných elektrických zariadení na území a v kat. území obce sú využívané ako zdroje el. energie transformačné stanice.

Obecný rozhlas

Rozvod miestneho rozhlasu v obci je prevedený bezdrôtovo. Obecný rozhlas prešiel rekonštrukciou.

1.7 Analýza životného prostredia

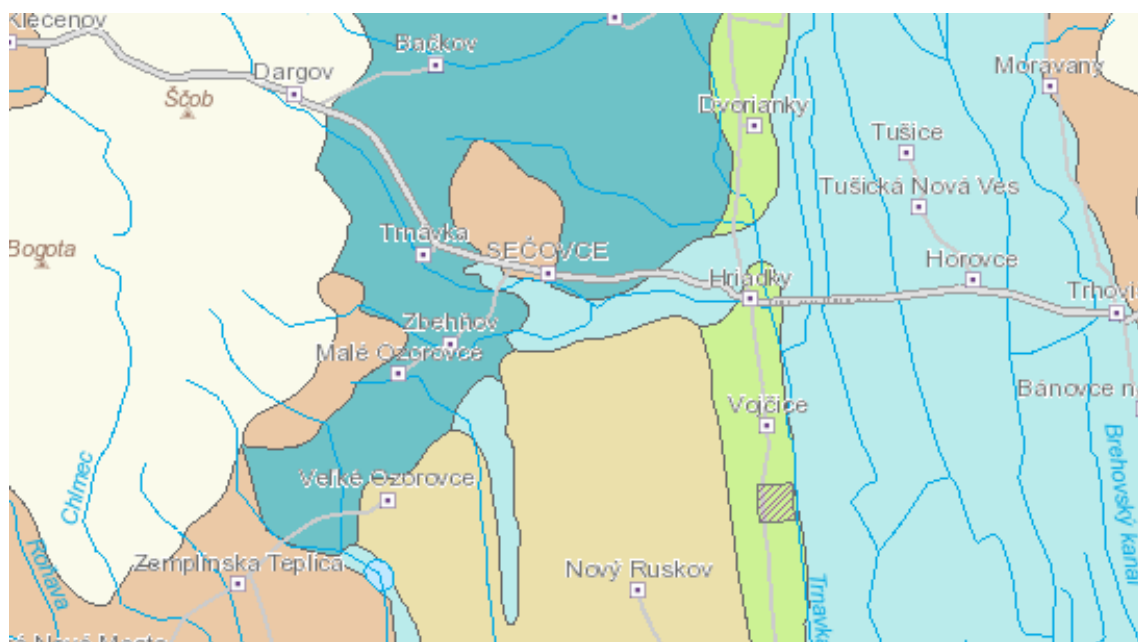
Z hľadiska ochrany životného prostredia môžeme skonštatovať, že životné prostredie v obci je v uspokojujúcom stave. Primerané podmienky sú v oblasti hluku, pôdy, vody a ovzdušia. Znečistením je spaľovanie tuhých palív v domácnostiach a exhaláty z dopravy.

1.7.1 Geologický vývoj

Kvartérny pokryv predstavuje základné črty geologického litologického a petrografického charakteru pôdotvorného substrátu, - základné pôdne typy sú spracované podľa najnovšieho morfogenetického klasifikačného systému pôd. Reliéf a klimatické pomery zároveň informujú o zonálnych (bioklimatických) pomeroch, kvartérny pokryv a pôdy aj o azonálnych pomeroch územia.

Obr.č.5: Kvartérny pokryv územia obce

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>

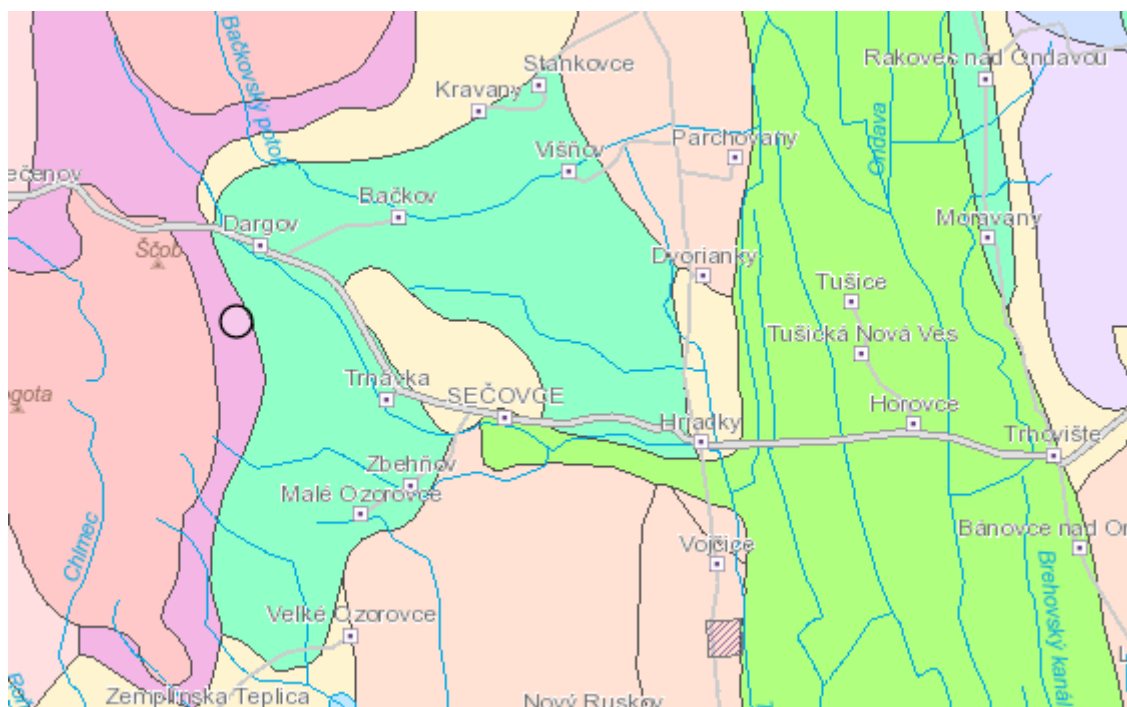
Na obrázku tmavomodrou farbou sú znázornené proluviálne sedimenty, hlinité až hlinito-piesčité štrky s úlomkami hornín v náplavových kužeľoch bez pokryvu, bledoružovou farbou sú vyobrazené deluviálne sedimenty vcelku, hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny, svetlohnedou sú znázornené eolické sedimenty, spraše a piesčité spraše, vápnité sprašovitité a nevápnité sprašové hliny, svetlomodrou zas fluviálne sedimenty, prevažne nivné humózne hliny alebo hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív a bielou farbou nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie neurčených svahovín a sutín.

Nasledujúci obrázok znázorňuje inžiniersko-geologickú rajonizáciu vypracovanú na základe genézy a litologickej povahy hornín. Vyčlenené časti rajonizácie umožňujú na danej úrovni podrobnosti stanoviť vhodnosť horninového prostredia z hľadiska rôznych spôsobov hospodárskeho využívania prostredia.

Samotná Východoslovenská nížina predstavuje intenzívne poklesávajúcu panvu. Poklesy vo Východoslovenskej nížine majú za následok aj vejárovitý tvar riečnej siete. Kvartérny pokryv odráža geologickú stavbu predkvartérneho podložia. Sformované depresie a prepadliny sú vyplnené najmä mocným súvrstvom fluviálnych a proluviálnych sedimentov.

Obr.č.6: Inžiniersko-geologická rajonizácia obce

Zdroj: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny/>

Tyrkysová farba vyobrazuje rajón proluviálnych sedimentov, svetloružovou rajón deluviálnych sedimentov, ružová znázorňuje rajón sprašových sedimentov, zelená rajón údolných riečnych náplavov a fialová vyobrazuje rajón vulkanoklastických hornín.

1.7.2 Hydrogeologické pomery

Hydrológia vodných tokov riešeného územia je ovplyvňovaná procesmi príľahlých masívov Slanských vrchov. Obcou preteká potok Trnávka, na ktorý sa v juhozápadnej časti mesta napája menší potok Trnava. Taktiež sa na jej severnom toku, na hranici katastrálneho územia s obcou Trnávka nachádza vodná nádrž Sečovce. Medzi prítoky Trnávky patrí aj Weissov kanál a Albinovský kanál. Trnávka je pravostranný prítok Ondavy s dĺžkou 35 km. Pramení v Slanských vrchoch, v podcelku Bogota, na východnom úpätí Ploskej (601,8 m n. m.), juhojuhovýchodne od Dargovského priesmyku (473 m n. m.), v nadmorskej výške cca 470 m n. m.

Riešené územie spadá do povodia Bodrogu, ktorý vzniká sútokom riek Latorica, Laborec a Ondava, ktoré majú nížinný charakter. Povodie rieky Bodrog je typickým príkladom vejárovitej riečnej siete, ktorá spadá úmoria Čierneho mora. Výsledky analýz jasne poukazujú na výrazne zmenené podmienky vodohospodárskeho potenciálu riešeného územia, čím sa znížila aj jeho hydromorfnosť a vododržnosť.

Na hranici katastrálneho územia mesta Sečovce a v katastrálnych územiach obcí Trnávka a Zbehňov sa nachádza **vodná nádrž Sečovce** vybudovaná v roku 1971. Jedná sa o

vodné dielo na potoku Trnávka s rozlohou približne 8 ha. Primárnou funkciou nádrže je protipovodňová ochrana územia, teda retenčná funkcia, zároveň slúži na chov rýb v rámci Slovenského rybárskeho zväzu.

Klimatické pomery

Obec Trnávka spadá do klimatickej oblasti teplej, podoblasti mierne suchej s chladnými zimami. Priemerná ročná teplota 9°C, priemerná maximálna teplota 33,5° C. Priemerný úhrn zrážok predstavuje 564 mm.

1.7.3 Pôdne pomery

Pôdy v širšom dotknutom území sú *luvizeme, fluvizeme, černoze, hnedozeme, čiernice, kambizeme, regozeme, pseudogleje, litozem, ranker, zrazy a gleje*. Prevládajúcim pôdnym druhom sú pôdy hlinité a piesčito-hlinité. Na zvetranejších vulkanických horninách sú zastúpené hnedé pôdy, teda typ hnedozeme, ktoré sú z poľnohospodárskeho hľadiska najvyužívaným pôdnym typom na Slovensku s vysokým produkčným potenciálom.

Tab. č.11: Výmera územia a pôdny fond obce k roku 2018

Celková výmera územia obce	6 017 923 m²
Poľnohospodárska pôda spolu	4 054 173 m²
Orná pôda	3 168 211 m ²
Vinice	0 m ²
Záhrady	108 493 m ²
Ovocný sad	0 m ²
Trvalé trávnaté porasty	777 469 m ²
Nepoľnohospodárska pôda spolu	1 963 750 m²
Vodná plocha	80 867 m ²
Lesné pozemky	1 487 305 m ²
Zastavaná plocha a nádvoria	213 530 m ²
Ostatná plocha	182 048 m ²

Zdroj: ŠÚ SR,

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pl5001rr/V%C3%BDmera%20%C3%BAzemia,%20vyu%C5%BEitie%20p%C3%B4dy%205Bpl5001rr%5D

1.7.4 Ovzdušie

Ovzdušie je jednou zo základných zložiek životného prostredia. Kvalita je daná emisnými pomermi a rozptylovými podmienkami. Podmienky na rozptyl v ovzduší sa menia nielen v priebehu roka, sú závislé od klimatických podmienok a meteorologickej situácie. Z pohľadu kvality ovzdušia sa sleduje emisná a imisná situácia. Emisiou je každé priame, alebo nepriame vypustenie znečisťujúcej látky do ovzdušia. Imisiou sa rozumie zmes škodlivín nachádzajúcich sa vo voľnom ovzduší. Imisie sa sledujú prostredníctvom automatických monitorovacích staníc (AMS). V najviac znečistených oblastiach kraja sú umiestnené 4 AMS (ide o prekročenie najmä PM10 (prachové častice). Emisiou sa rozumie každé priame alebo nepriame vypustenie znečisťujúcej látky do ovzdušia. K základným znečisťujúcim a vybraným znečisťujúcim látkam ovzdušia sa zaraďujú tuhé znečisťujúce látky (TZL), oxidy síry vyjadrené ako oxid siričitý (SO₂), oxidy dusíka (NO_x), oxid uhoľnatý (CO), pachové látky, organické látky (napr. NM VOC), ktoré sú v odpadových plynch v plynovej fáze vyjadrené ako celkový organický uhlík a dibenzodioxíny a dibenzofurány.

Významným znečisťovateľom je automobilová doprava a vykurovanie tuhým palivom. Nárast intenzity cestnej dopravy spôsobuje zvyšovanie celoplošnej zaťažnosti miestnych komunikácií a zvyšuje množstvo emisií z výfukových plynov a sekundárnu prašnosť.

1.7.5 Odpad

Odpadové hospodárstvo Slovenskej republiky je v súčasnosti ešte zabezpečované podľa zákona č. 223/2001 Z.z.. o odpadoch, o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona NR SR č. 327/1996 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov a zákona č. 529/2002 Z.z.. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Odpad z obcí je tvorený prevažne odpadom vyprodukovaným z domácností a ďalším odpadom podobným domovému odpadu z prevádzok v obciach. Významný podiel produkovaného odpadu predstavuje odpad z verejných priestranstiev. Koncepcia odpadového hospodárstva obcí vychádza zo všeobecných zámerov Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, ako základného dokumentu pre riadenie odpadového hospodárstva a následných koncepčných materiálov na nižších úrovniach riadenia. Z hľadiska systému zberu komunálneho odpadu je v obciach využívaný typ zberu komunálneho odpadu do individuálnych s následným zvozom. Periodicita zvozu TKO je každé dva týždne a ostatné podľa harmonogramu.

V obci je realizovaný systém zberu komunálneho odpadu do zberných nádob. Likvidácia odpadu v obci je zabezpečená vývozom tuhého komunálneho odpadu.

Biologicky rozložiteľný odpad zhodnocujú obyvatelia individuálne kompostovaním.

Zber a likvidáciu odpadu zabezpečuje spoločnosť FÚRA, s.r.o. so sídlom v Rozhanovciach. V obci je zavedený aj separovaný zber odpadu podľa určeného harmonogramu.

1.7.6 Ochrana životného prostredia

Cieľ ochrany prírody a krajiny spočíva v predchádzaní, obmedzovaní, resp. odstraňovaní zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú a ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, estetický vzhľad krajiny a znižujú jej ekologickú stabilitu.

Blízke chránené územia:

Chránené vtáčie územie – SKCHVU025 Slanské vrchy

CHVÚ Slanské vrchy bolo vyhlásené 16. apríla 2010 Vyhláškou MŽP SR č. 193/2010. Cieľom ochrany vtáčieho územia je zachovanie a obnova ekosystémov významných pre druhy vtákov ako aj zaistenie podmienok pre zachovanie populácie týchto druhov v priaznivom stave. Účelom vyhlásenia je zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla kráľovského, výra skalného, bociana čierneho, orla krikľavého, včelára lesného, d'atľa bielochrbtého, d'atľa prostredného, sovy dlhochvostej, penice jarabej, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrptého, strakoša červenochrbtého, orla skalného, lelka lesného, škovránka stromového, jariabka hôrneho, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, krutihlava hnedého, muchára sivého, hrdličky poľnej, pŕhl'aviara čiernohlavého, chriašteľa poľného, žlny sivej a d'atľa čierneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Obec Trnávka sa nachádza priamo v CHVÚ Slanské vrchy.

Chránené vtáčie územie - SKCHVU037

CHVÚ Ondavská rovina bolo vyhlásené 7. januára 2008 Vyhláškou MŽP SR č.19/2008 na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, d'atľa hnedkavého, ľabtušky poľnej, orla kráľovského, pipišky chochlatej, prepelice poľnej, pŕhl'aviara čiernohlavého, rybárika riečného, sokola rároha, chriašteľa poľného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. CHVÚ Ondavská rovina nezasahuje priamo riešenú obec, nachádza sa v jej tesnej blízkosti.

Lokálne a blízke biokoridory:

Biokoridory potok Lieskovec a Trnávka

Biokoridor Vodná nádrž Sečovce

Biokoridor Vinice

Biokoridor Bačkovský potok

1.7.7 Cestovný ruch

Z pohľadu výkonnosti cestovného ruchu ku roku 2013 Košický kraj, aj napriek prírodnému, kultúrnemu a historickému potenciálu, bol v porovnaní s ostatnými krajinami Slovenska na 5. mieste v počte návštevníkov ubytovaných v ubytovacích zariadeniach, na 7. mieste v počte prenocovaní v ubytovacích zariadeniach a na 5. mieste v objeme tržieb za ubytovacie služby. (Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Košickom samosprávnom kraji do roku 2020).

Za významného atraktora v oblasti cestovného ruchu je považovaná *Tokajská vinohradnícka oblasť*, ležiaca na južných a juhozápadných svahoch Zemplínskych vrchov a Východoslovenská vinohradnícka oblasť (Kráľovochľmecký, Moldavský, Sobranský a Michalovský vinohradnícky rajón). Na území Košického kraja sa nachádza mnoho kultúrnych a prírodných pamiatok, či iných zaujímavostí, napríklad:

- jaskyne (Gombasecká, Dobšinská ľadová, Domica, Jasovská zaradené do Zoznamu Svetového prírodného dedičstva UNESCO, Silická ľadnica, Ochtinská aragonitová jaskyňa),
- kaštiele (Betliar, Michalovce, Barca, Markušovce, Budimír)
- kostoly (Dóm svätej Alžbety v Košiciach, cirkevné mestiečko Spišská Kapitula, kostolík v Žehre)
- drevené kostolíky (Ruská Bystrá, Inovce)
- hrady (Spišský, Viniansky, Krásna Hôrka, Gelnický, Turniansky)
- technické pamiatky (hámor v Medzeve, Hrabušická píla, Letanovský mlyn)
- prírodné rarity (vodopády, výhľady, skaly, jazerá, nádrže, parky, prielomy, rokliny, tiesňavy)

Územím Košického kraja prechádzajú aj významné turistické cesty:

- Gotická cesta prechádza okresmi Spišská Nová Ves a Rožňava, je tematická kultúrnopoznávacia cestu spájajúca dve bývalé stolice Spiš a Gemer,
- Železná cesta, prechádza okresmi Košického a Banskobystrického kraja. Spája miesta bývalej ťažby železných rúd, výroby a spracovania železa a ďalších kovov,
- Vínna cesta predstavuje slovenskú časť Tokajskej vinohradníckej oblasti, pestovanie a spracovanie viniča, ako aj technológiu výroby tokajských vín.

Cyklotrasy:

- CM 017 - Dolnozemplínska cyklomagistrála, magistrála
- CM 023 MTB Alžbeta– horská trasa prechádzajúca po hrebeni Slanských vrchov
- CM 039 - Hornádska cyklomagistrála - prechádzajúca údolím v tesnej blízkosti rieky Hornád
- CM 029 - Cyklomagistrála Slovenský kras prepoja lokality v okolí NP Slovenský kras,

- CM014 - Spišská cyklomagistrála
- CM021 - Hnilecká cyklomagistrála Cezhraničné cyklotrasy: Karpatská cyklistická cesta a Rákocziho cyklotrasa
(<http://www.cyklodoprava.sk/kosicky-kraj-ma-vsetky-cyklotrasy-pokope-v-publikacii/>)

Hoci sa okres riešeného územia vyznačuje množstvom prírodných krás, turistických zaujímavostí, turizmus nepatrí v súčasnosti medzi silne rozvinuté oblasti hospodárstva regiónu.

Turisticky najatraktívnejšími miestami v okolí sú **Slanské vrchy** a **Dargovský priesmyk**.

Slanské vrchy sú sopečným pohorím s prevažne listnatým porastom (buk, dub, hrab, jaseň a iné), ktoré sa tiahne od Prešova až ku hraniciam s Maďarskom (približne 60 km zo severu na juh). Najvyšším vrchom je výhľadový vrch Šimonka s vrcholom vo výške 1092 m. n. m. Slanské vrchy sú pre turistov a cykloturistov veľmi atraktívne kvôli množstvu turistických chodníkov s rôznou náročnosťou. V zime sú niektoré z nich využívané na bežecké lyžovanie. Na území Slanských vrchov sa nachádzajú aj svetové unikáty akým je národná prírodná pamiatka Herliansky gejzír či jedinečný unikát Dubnické opáľové bane.

Dargovský priesmyk - počas 2. svetovej vojny sa v oblasti Slanských vrchov zvädzali ťažké boje. Takým bola aj bitka o Dargovský priesmyk, kde v súčasnosti stojí pamätník vybudovaný na počesť padlým vo vojne. Ako hlavné miesto prieniku si z dôvodu strategickej polohy vybral Dargov generál 4. ukrajinského frontu Ivan Jefimovič Petrov. Dargovský priesmyk, ktorý uzatvára Košickú kotlinu z východu, bol strategickým bodom pre dobytie Košíc. Mnohé dediny, vrátane Dargova, boli takmer úplne zničené. Padlo tu vyše 22 000 vojakov. Strategickú obrannú líniu Slanských vrchov prelomila Sovietska armáda 17. 1. 1945.

2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Vonkajšie prostredie z pohľadu obce je formované na troch úrovniach:

1. európska legislatíva a stratégie;
2. štátna legislatíva a opatrenia vlády SR;
3. regionálne stratégie Vyššieho územného celku.

Na prvej, európskej úrovni, je smerodajná predovšetkým Stratégia „Európa 2020“, ktorou sa riadi filozofia a zameranie zdrojov z európskych štrukturálnych fondov pre obdobie 2014–2020. Na základe tejto stratégie totiž musí Európska únia dodržiavať jednotný tematický prístup. Priority a ciele tejto stratégie premietla vláda SR do Partnerskej dohody na roky 2014–2020. Stratégia Európa 2020 má tri hlavné ciele:

1. *Inteligentný rast (Inovácie, Vzdelávanie a Digitálna spoločnosť)*
2. *Udržateľný rast (Klíma, Energetika a Mobilita, Konkurencieschopnosť)*
3. *Inkluzívny rast (Zamestnanie a zručnosti, Boj proti chudobe)*

Kľúčovými cieľovými hodnotami stratégie sú:

- **Zamestnanosť:** zvýšiť zamestnanosť obyvateľov vo veku 20–64 rokov, vrátane väčšieho zapojenia žien, starších a lepšieho začlenenia migrantov
- **Výskum a vývoj:** zvýšiť investície do výskumu a vývoja a inovácií podnikov
- **Zmena klímy a energetická udržateľnosť:** znížiť emisie skleníkových plynov o 20% v porovnaní s úrovňou z roku 1990, zvýšiť podiel OZE o 20% na konečnej spotrebe energie a zvýšiť energetickú účinnosť o 20%
- **Vzdelávanie:** znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky a zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30–34 rokov s vysokoškolským vzdelaním na 40%
- **Boj proti chudobe:** znížiť podiel ľudí žijúcich pod hranicou chudoby 25%. Na druhej, štátnej úrovni je okrem platnej legislatívy (napr. v oblasti regionálneho rozvoja, zákon o obecnom zriadení a pod.) určujúca Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Významným dokumentom je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja 2016-2022.

2.1 Vázby na strategické ciele KSK

Košický kraj je vzhľadom na svoju rozlohu štvrtým najväčším na Slovensku. rozkladá na ploche 6 755km² na juhovýchode Slovenskej republiky a zaberá rozlohu 13,8 % z celkovej rozlohy Slovenskej republiky. Vzhľadom na svoju rozlohu je štvrtým najväčším na Slovensku. Vzhľadom na počet obyvateľov – 795 565 (ŠÚ SR, ku 31.12.2014) je po Prešovskom kraji v poradí druhý najväčší na Slovensku. Nárast obyvateľov oproti roku 2013 tvoril 809 obyvateľov, čo tvorilo + 0,1 %. Na východe hraničí Košický kraj s Ukrajinou a na juhu s Boršodsko - Abovsko-Zemplínskou župou v Maďarskej republike. Územie Košického samosprávneho kraja zahŕňa 17 samosprávnych území miest (Dobšiná, Rožňava, Spišská Nová Ves, Spišské Vlachy, Gelnica, Krompachy, Medzev, Moldava nad Bodvou, Sečovce, Trebišov, Kráľovský Chlmec, Čierna nad Tisou, Veľké Kapušany, Michalovce, Strážske, Sobrance a Košice) a 423 samosprávnych území obcí. V rozmedzí 200 – 499 obyvateľov sa nachádza najväčší počet obcí – 149. V kraji sa celkovo nachádza 440 obcí a je rozčlenený do 11 okresov (Gelnica, Košice I, Košice II, Košice III, Košice IV, Košice okolie, Michalovce, Rožňava, Sobrance, Spišská Nová Ves a Trebišov). Rozlohou najväčším je okres Košice - okolie, naopak plošne najmenším je okres Košice III. Správnym, hospodárskym, politickým, školským a kultúrnym centrom kraja je mesto Košice, ktoré je druhým najväčším mestom na Slovensku. Nový štatút mesta získali zákonom č. 401 Zb. z roku 1990.

Košický kraj patrí k najvýznamnejším hospodárskym priestorom na Slovensku, ktorého ťažiskovými ekonomickými odvetvami sú priemysel, stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Surovinovou základňou regiónu je najmä oblasť Slovenského rudohoria, ktorá v dávnej minulosti podmienila vznik baníctva, hutníctva farebných kovov a strojárstva. Významné sú zásoby zemného plynu a gazolínu v okresoch Michalovce a Trebišov. Výskyt rudných surovín je v okresoch Spišská Nová Ves, Rožňava, Košice a Košice – okolie.

K najvýznamnejším nerudným surovinám patria ložiská magnezitu v Košiciach a vysokopercenčných vápencov v okrese Košice – okolie. V okrese Michalovce sa nachádza ložisko kamennej soli. Zdroje geotermálnej energie sú v okrese Košice – okolie, v lokalite Ďurkov. Na juhu Košického kraja je viac zastúpená poľnohospodárska výroba. Zastúpené je aj vinohradníctvo s významnou minulosťou. Východoslovenská vinohradnícka oblasť (Kráľovochlmecký, Moldavský, Sobranský a Michalovský vinohradnícky rajón) a Tokajská vinohradnícka oblasť sú známe nielen na Slovensku. Takmer 40% územia Košického kraja pokrývajú lesy. Najlesnatejšími sú okresy Rožňava, Košice – okolie a Gelnica, najmenšiu plochu lesov má okres Michalovce.

Priemysel sa sústreďuje najmä v okresoch Košice I – IV, Košice – okolie, Michalovce a Spišská Nová Ves a zahŕňa všetky sektory, od potravinárstva až po hutníctvo. Na území Košického kraja sú rozhodujúce odvetvia: strojársky, drevospracujúci, hutnícky

a elektrotechnický priemysel, geológia a baníctvo, stavebníctvo, poľnohospodárstvo, cestovný ruch a služby. Z pohľadu priemyselnej štruktúry sú najvýznamnejšími sektormi v kraji hutnícky, strojársky, chemický, IKT a elektrotechnický priemysel. Dominujúce je hutníctvo, ktoré tvorí 60% priemyselnej produkcie regiónu a 50% jeho exportu.

V rámci územia **Košického kraja** sú definované tri **rozvojové osi prvého stupňa**:

1. *Košicko-prešovská rozvojová os*: Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom
2. *Zvolensko-juhoslovenská rozvojová os*: Zvolen – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice
3. *Východoslovenská rozvojová os*: Košice – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou. Mesto Košice je centrom osídlenia prvého stupňa a najvýznamnejším centrom Karpatského euroregiónu. Vzájomná kooperácia a prepojenie medzi vidieckymi sídlami a mestami, ktoré tvoria ich prirodzené sídelné centrá, predstavuje podľa KURS nový a v budúcnosti bezpodmienečný predpoklad pre rozvoj vidieckeho priestoru. (Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 až 2022, PRÍLOHA č.1 Podrobná analýza Košického kraja)

Strategický cieľ č.1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce

Špecifický cieľ č.1.3 Tvorba nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu

Vytvorenie prostredia podporujúce kreatívnych podnikateľov, môžeme pomocou inovácií rozvíjať novú generáciu produktov s vysokou pridanou hodnotou a služieb, ktoré zlepšia ekonomiku celého regiónu a zvýšia kvalitu života v Košickom kraji.

Špecifický cieľ č.1.4 Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu

Logistika sa v súčasnosti stáva nástrojom získavania a udržania konkurenčnej výhody a v globalizovanom svete je kľúčovým prvkom pre zlepšenie ziskovosti podnikania. Medzi infraštruktúrou a logistikou existuje veľmi blízky vzťah.

Špecifický cieľ č.1.5 Tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu

Vidiecky cestovný ruch patrí vo svete k pomerne široko využívanému druhu cestovného ruchu. Aj napriek skutočnosti, že Slovensko má dobré podmienky na jeho rozvoj, v našich podmienkach je vidiecky cestovný ruch málo rozvinutý.

Strategický cieľ č.2 Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka

Strategický cieľ č.3 Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená

Špecifický cieľ 3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života

Strategický cieľ č. 4 Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti

Špecifický cieľ č. 4.1 podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania

Špecifický cieľ č. 4.2 podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín

Strategický cieľ č. 5 Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv

Špecifický cieľ č. 5.1 skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb

Špecifický cieľ č. 5.2 zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva

Špecifický cieľ č. 5.3 skvalitnenie systému vzdelávania

Špecifický cieľ č. 5.4 riadená migrácia

Strategický cieľ č. 7 Posilňovanie regionálnej identity rozvojom kultúrneho dedičstva

Špecifický cieľ č. 7.1 zachovanie kultúrneho dedičstva

Regionálna integrovaná územná stratégia – RIÚS KSK na roky 2014 – 2020

V programovom období 2014-2020 je v IROP po prvý raz aplikovaný integrovaný prístup prostredníctvom Regionálnych integrovaných územných stratégií. RIÚS je tak východiskovým implementačným dokumentom pre realizáciu IROP. Zároveň RIÚS predstavuje záväzný akčný plán konkrétnych plánovaných aktivít IROP v Košickom kraji, definujúci konkrétne plánované opatrenia s dôrazom na integrovaný prístup pre rozvoj územia. Zdrojom financovania RIÚS sú hlavne prostriedky štrukturálnych fondov vrátane povinného spolufinancovania z národných zdrojov a povinného spolufinancovania zo zdrojov rozpočtov regionálnej a miestnej samosprávy. RIÚS má byť programovým dokumentom, teda má analyzovať potreby samosprávneho kraja, navrhnúť opatrenia na ich riešenie a následne definovať zdroje zo štrukturálnych fondov, štátneho rozpočtu a vlastné zdroje na financovanie navrhovaných opatrení, pričom zdroje IROP mali byť len jedným z týchto zdrojov. Tento prístup, vrátane osnovy na tvorbu strategického dokumentu takéhoto typu je uvedený v § 7 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z. Tento program je základným plánovacím nástrojom regionálneho rozvoja ako na regionálnej, tak i na miestnej úrovni. RIÚS má byť takisto implementačným nástrojom IROP s cieľom alokovať konkrétne navrhované opatrenia IROP stanovené na národnej úrovni do územia konkrétneho samosprávneho kraja. Tým má byť zabezpečený integrovaný prístup k plánovaniu regionálneho rozvoja, kde ciele stanovené na národnej úrovni sú prostredníctvom RIÚS realizované na území regionálnej a miestnej samosprávy, pričom národná úroveň poskytne nevyhnutné zdroje z IROP na realizáciu týchto cieľov.

Globálnym cieľom RIÚS je „implementáciou prostriedkov IROP prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečeniu udržateľného poskytovania verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí v Košickom kraji“.

2.2 STEEP analýza

Súčasťou analýzy vonkajšieho prostredia je tzv. analýza STEEP faktorov, ktorá sleduje vplyv faktorov v sociálnej, technologickej, ekonomickej, environmentálnej a politickej. Sú to rôzne faktory, ktoré pôsobia na vyššej ako miestnej úrovni, pričom majú vplyv na miestny rozvoj. **STEER analýza** - vplyv sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov vonkajšieho prostredia na rozvoj obce.

Formulár č. A 8 – STEEP analýza – analýza externého prostredia

Sociálnokultúrne	Technologické	Ekonomické	Environmentálne	Politickoprávne
Starnutie populácie	Zlepšuje sa prístup k informáciám	Dopady ekonomickej krízy	Priemysel je zdrojom znečistenia	Zhoršovanie podnikateľského prostredia v SR
Migrácia obyvateľov do zahraničia	Zavádzanie IT do všetkých oblastí	Nárast vysokoškolsky a stredoškolsky vzdelaných ľudí bez uplatnenia	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	EŠIF na roky 2014-2020
Nezamestnanosť	Kontakt samosprávy s obyvateľmi prostredníctvom technológií	Medziročný nárast HDP na 1 obyvateľa	Zdravotné dôsledky znečistenia – emisie z priemyslu, dopravy, znečistenie vôd a ostatných zložiek životného prostredia	Sociálna politika pre sociálne ohrozené skupiny: dôchodcovia, študenti, MRK
Správanie sa na základe kultúrnych, náboženských zvyklostí	Využívanie sociálnych sietí	Prítomnosť obyvateľov bez vzdelania	Nárast biodiverzity	Daňová politika
Sociálne postavenie obyvateľov	Technológie poskytujú možnosť šetrenia prírodnými zdrojmi	Využitie fondov EÚ	Ekosystémový prístup	Prenos kompetencií zo štátnej úrovne na nižšie úrovne
Prehlbujúci sa rozdiel v životnej úrovni rôznych skupín obyvateľstva	Zavádzanie IKT do verejnej správy – informatizácia	Vývoj meny a inflácie		

Zdroj: vlastné spracovanie

2.3 SWOT analýza

SWOT analýza je súčasťou prezentácie výsledkov sociálnej a ekonomickej analýzy obce. Je to metóda, ktorou sa analyzujú poznatky o súčasnom stave podmienok v obci (silné stránky, slabé stránky) a identifikujú sa možnosti pre rozvoj a ohrozenia, s ktorými je potrebné počítať do budúcnosti (príležitosti a ohrozenia). Touto metódou je vytvorený podklad, na základe

ktorého je možné formulovať stratégiu usmernenia budúceho vývoja obce, tak aby boli zachované, resp. rozvíjané jej silné stránky, odstránené, resp. eliminované jej slabé stránky a boli využité príležitosti pre jej ďalší rozvoj, pričom boli brané do úvahy aj ohrozenia jej ďalšieho rozvoja.

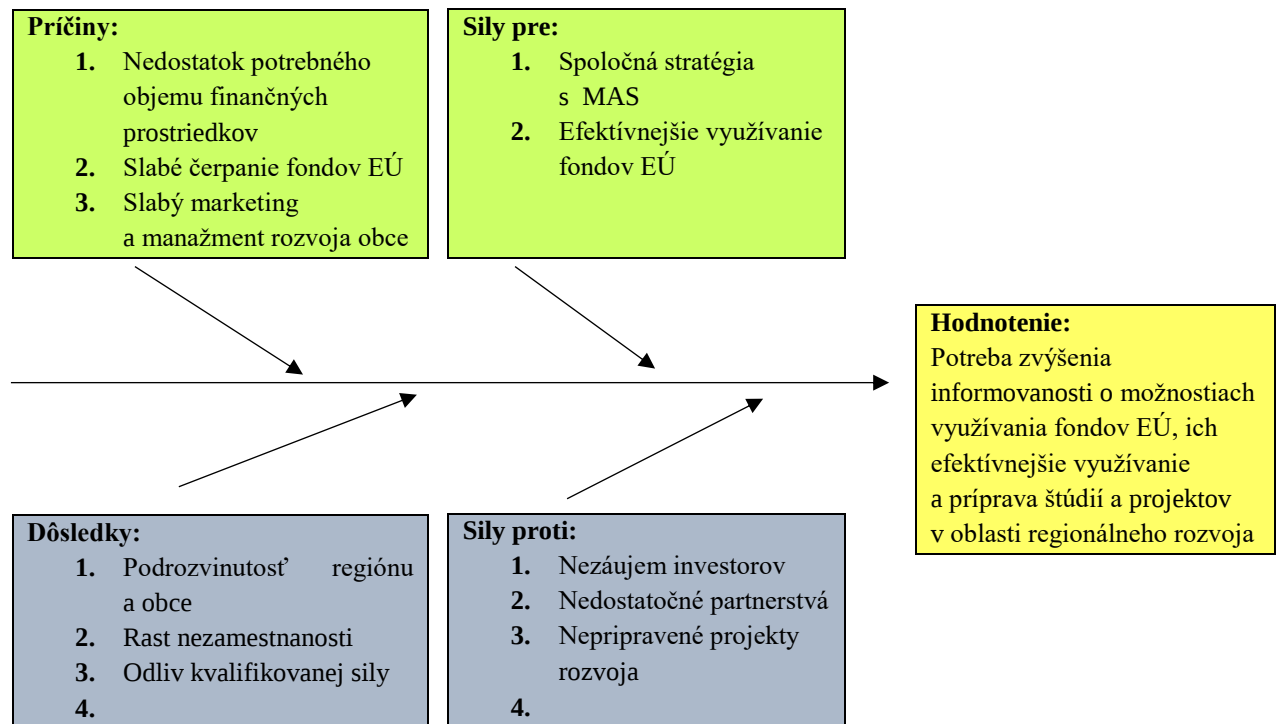
Formulár č. A 10 - SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
➤ členstvo v Miestnej akčnej skupine ➤ obec plynofikovaná ➤ tradícia zdravej poľnohospodárskej produkcie ➤ vhodná pôda na rozvoj poľnohospodárstva ➤ zdravší životný štýl na vidieku ➤ CHKÚ Slanské vrchy ➤ zachovaný vidiecky ráz územia ➤ relatívne zachovalé životné prostredie z dôvodu nízkej industrializácie regiónu	➤ obec mimo regionálneho záujmu ➤ nezáujem investorov o lokalitu ➤ nedostatok pracovných príležitostí ➤ nedostatok financií na rozvoj obce ➤ zlý stavebno-technický stav miestnych komunikácií vysoká miera evidovanej nezamestnanosti v okrese ➤ nepriaznivé prostredie pre tvorbu pracovných miest ➤ nedostatočne využívaný a zhodnotený prírodný, kultúrny a historický potenciál na vytváranie priaznivého prostredia pre vznik pracovných príležitostí ➤ absentujúca modernizácia verejnej infraštruktúry ➤ nedostatok inovatívnych služieb v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, agroturizmu ➤ zlý technický stav verejných budov – vysoká energetická náročnosť
Príležitosti	Ohrozenia
➤ možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov ➤ vytvorenie priaznivých podmienok pre rozvoj cestovného ruchu ➤ možnosť čerpania dotácií ➤ podpora cestovného ruchu a agroturizmu ➤	➤ zvyšovanie nezamestnanosti ➤ nedostatok prostriedkov na rozvoj obce ➤ nedostatok prostriedkov na zvyšovanie kvality života obyvateľov ➤ nekonceptný prístup k manažmentu krajiny ➤ znižovanie stavov zamestnancov veľkými zamestnávateľmi v blízkych regiónoch

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. A 12 - Analýza silových polí

Zdroj: vlastné spracovanie

STRATEGICKÁ ČASŤ

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Tento strategický dokument posilní regionálny rozvoj tým, že stanoví postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť úroveň regiónu pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a podporou prípravy strategicky významných projektov. PRO obce je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov. Strategický cieľ a špecifické ciele PRO konkrétne naplňajú celkový cieľ regionálneho rozvoja tým, že vytvorením tohto významného strategického dokumentu sa na miestnej úrovni vytvoria podmienky pre implementáciu navrhnutého Integrovaného regionálneho operačného programu na roky 2014 – 2020, ktorého hlavným cieľom je prostredníctvom jednotlivých opatrení zvýšiť vybavenosť územia zariadeniami občianskej infraštruktúry s ohľadom na zabezpečenie ich dostupnosti a kvality poskytovaných služieb.

Cieľom PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. PRO je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky. Stratégia je výsledkom kombinácie dvoch prístupov: *štrukturálneho a regionálneho*.

Vo nadväznosti na výstupy analytickej časti a SWOT analýzy, s dôrazom na existujúci potenciál využiteľný s cieľom podnietenia rozvojových stimulov obce a možnosti jeho zhodnotenia sú v tejto časti identifikované potreby, východiská a možné riešenia týkajúce sa riešeného územia a do istej miery aj širšieho okolitého regiónu spadajúceho do okresu Trebišov. Ich transformáciou do konkrétnych aktivít a pomocou správne nastavených politík v dotknutých oblastiach je možné v dlhodobom horizonte zabezpečiť pozitívny trend v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Oblasti generujúce potreby v riešenom území :

Pôdohospodárstvo - z aspektu štátnej politiky vnímané ako komplexný celok so spoločnou stratégiou pre poľnohospodárstvo, potravinárstvo, lesné hospodárstvo a nadväzujúci drevospracujúci priemysel. Poľnohospodárska výroba, ako aj potravinárska výroba, v dôsledku silnej konkurencie vstupom do EÚ stratila svoje postavenie nielen na slovenskom trhu, ale aj na zahraničných trhoch. Snaha Slovenska posilniť do roku 2020 potravinovú sebestačnosť na úroveň 80% svedčí o tom, že súčasná situácia v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby a potravinárskeho priemyslu nie je priaznivá. Rovnako klimatické zmeny negatívne vplyvajú na ponuku poľnohospodárskych komodít a zvyšujú riziko podnikat' v poľnohospodárstve. Aj napriek tomu je pôdohospodárstvo zatiaľ jedným odvetvím, ktoré vytvára vo vidieckych

oblastiach nové pracovné miesta. Malí a strední poľnohospodárski podnikatelia na Slovensku nedokážu konkurovať zahraničným dodávateľom v oblasti cien (mnohokrát však na úkor kvality). Slovenskí spotrebitelia sú čoraz náročnejší, na jednej strane vyžadujú nízke ceny, ale zároveň aj vysokú kvalitu produktov. V súčasnosti je potrebné zamerať sa na diverzifikáciu činností najmä v oblasti prvovýroby.

Agroturizmus a cestovný ruch, ktorých podstatou je ponuka rôznych voľnočasových aktivít, najmä v horských a podhorských oblastiach, s možnosťou ubytovania sa v rodinách, vidieckych domoch alebo v účelových komerčných ubytovacích zariadeniach. Vidiecky cestovný ruch a agroturizmus zhodnocujú prostredníctvom svojich produktov s vysokou pridanou hodnotou ekonomický potenciál vidieckej krajiny, a to najmä vďaka jej prírodným, historickým a kultúrnym zdrojom, miestnym tradíciám, vďaka zdravému životnému prostrediu a miestnym produktom a službám, ktoré sú súčasťou identity regiónu.

Energetika - jedným z cieľov Stratégie Európa 2020 je Zmena klímy a energetika:

- do roku 2020 znížiť emisie skleníkových plynov najmenej o 20 % v porovnaní s úrovňami z r. 1990,
- do roku 2020 zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20%,
- do roku 2020 zvýšiť energetickú účinnosť minimálne o 20 % (cieľ SR: znížiť nárast emisií skleníkových plynov mimo sektora ETS tak, aby nepresiahli úroveň z r. 2005 o viac ako 13 %
- do roku 2020 zvýšiť podiel energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie na 14 %,
- do roku 2020 zvýšiť energetickú efektívnosť prostredníctvom úspory 11 % konečnej spotreby energie v porovnaní s priemernou spotrebou v r. 2001 – 2005).

Obnoviteľné zdroje energie prispievajú k ochrane životného prostredia a k diverzifikácii činností v oblasti poľnohospodárstva a priemyslu. Cieľom energetickej politiky SR je zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie na výrobe elektriny a tepla. (Národný akčný plán pre obnoviteľné zdroje energie, 2010).

3.1 Strategický cieľ obce

***Komplexný rozvoj a zvýšenie kvality života v zmysle
trvalo udržateľného rozvoja.***

3.2 Stav projektovej pripravenosti

Tab.č.12: Štruktúra operačných programov

Číslo	Operačný program	Riadiaci orgán	SORO	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	MH SR	EFRR, ESF
2	Ľudské zdroje	MPSVR SR	MV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR	EFRR, ESF
3	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	MF SR	KF, EFRR
4	Kvalita životného prostredia	MŽP SR	MDVRR SR, MH SR	KF, EFRR
5	Integrovaný ROP	MPaRV SR	MK SR, VÚC	ESF, EFRR
6	Efektívna verejná správa	MV SR		EFRR, ESF
7	Technická pomoc	ÚV SR		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR		EPFRV
9	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK		EFRR

Zdroj: vlastné spracovanie

Priority operačných programov:

IIOP Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

Investičná priorita 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

Investičná priorita 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

Investičná priorita 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné *Investičná priorita 2.2:* Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

Investičná priorita 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

Investičná priorita 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Prioritná os č. 5: Technická pomoc IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

Prioritná os 1:

Investičná priorita 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

Investičná priorita 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

Investičná priorita 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

Investičná priorita 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami, riadenie a prevenciu súvisiacich rizík

Investičná priorita 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

Investičná priorita 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

Prioritná os 3: Energeticky efektívnejšie nízkouhlíkové hospodárstvo

Investičná priorita 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

Investičná priorita 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

Investičná priorita 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

Investičná priorita 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

Investičná priorita 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

Investičná priorita 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

Prioritná os 4: Technická pomoc

OP Výskum a inovácie

Prioritná os 1: Výskum a vývoj pre potreby inovácií

Investičná priorita 1.1: Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry (výskum a inovácia) a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier, najmä európskeho záujmu

Investičná priorita 1.2: Podpora podnikateľských investícií do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergie medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvoróby v kľúčových technológiách a šírenie všestranne využiteľných technológií

Prioritná os 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

Investičná priorita 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergie medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvoróby v kľúčových technológiách

Investičná priorita 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

Investičná priorita 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

Investičná priorita 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

Investičná priorita 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

Investičná priorita 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne projekty žiadateľov):

Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)

Poradenské služby (čl. 16)

Investície do hmotného majetku (čl. 18)

Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)

Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)

Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)

Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)

Investície do nových lesných technológií (čl. 27)

Spolupráca (čl. 36)

LEADER (čl. 42-45) Neprojektové opatrenia (realizácia bude zabezpečované cez národné projekty):

Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (LFA)

Agroenvironmentálne operácie súvisiace s klímou

Ekologické poľnohospodárstvo

Platby za životné podmienky zvierat

Platby Natura 2000

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS LIFE LONG PROGRAMME

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO

ROZVOJA SR

EKOFOND ENVIRONMENTÁLNY FOND

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

A. Oblasť: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody prostredníctvom využívania nízkoemisných zdrojov

Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody a elektrickej energie prostredníctvom využívania obnoviteľných zdrojov

Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia

B. Oblasť: Ochrana a využívanie vôd

Čistiarene odpadových vôd a verejné kanalizácie

Vodovody

Protipovodňová ochrana - Opatrenia na vodnom toku

Protipovodňová ochrana - Opatrenia mimo vodného toku

C. Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva

Uzavretie a rekultivácia skládok

Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov

Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení

D. Oblasť: Ochrana prírody a krajiny

Ochrana prírody a krajiny

E. Oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

F. Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

G. Oblasť: Zelená investičná schéma

Uplatnenie integrovaného prístupu - Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj

silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

3.3 Zdroje financovania plnenia PRO 2019-2025

Finančná náročnosť realizácie stratégie je značne vysoká, celkový objem potrebných prostriedkov prekračuje finančné možnosti daného regiónu. Obec nedisponuje potrebným objemom finančných prostriedkov na kofinancovanie. Pri financovaní jednotlivých územných cieľov vyplývajúcich zo základných priorít sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky, sociálny, kultúrny a environmentálny rozvoj obce. Viaceré ciele môžu byť realizované v rámci bežného chodu samosprávy, mnohé však budú vyžadovať náročnejšie finančné a personálne zdroje zo štrukturálnych fondov a spoluprácu s inými subjektmi.

Obec je nútená prispôsobiť realizáciu svojich územných cieľov jednotlivým výzvam a dotáciám.

Financovanie opatrení, vyplývajúcich z PRO by malo byť viaczdrojové:

- **Eurofondy**
- **Súkromné zdroje** - investičné a rozvojové projekty, financované súkromnými firmami a zamerané na súkromný záujem (výstavba konkrétnych zariadení, areálov ...) a verejnoprospešné projekty zamerané na environmentálnu či sociálnu oblasť, podporu detí a mládeže či iné oblasti, v ktorých bude žiadateľom niektorý zo spolkov, občianskych združení alebo miestnych iniciatív.
- **Vlastné zdroje samosprávy**
- **Verejné zdroje (grantové schémy ministerstiev)**

PROGRAMOVÁ ČASŤ

4 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť PRO na roky 2019-2025 obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja obce na roky 2019-2025. Programová (plánovacia) časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike. Programová časť PRO obce obsahuje celkový prehľad projektov v jednotlivých oblastiach stratégie a základný návrh ukazovateľov pre hodnotenie programu rozvoja. Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PRO.

Formulár č. P 1 - Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa prioritných oblastí

	1. Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti	2. Zvýšenie kvality spoločenského života a športu	3. Skvalitnenie životného prostredia
C I E E	1.1. Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov	2.1 Výstavba detského ihriska	3.1 Vybudovanie kanalizácie
	1.2. Kamerový systém	2.2 Výstavba amfiteátra	3.2. Zníženie energetickej náročnosti obecných budov
	1.3. Výstavba Domu smútku	2.3 Vybudovanie centrálnej oddychovej zóny	3.3 Podpora separácie odpadu
	1.4 Autobusové zastávky	2.4 Revitalizácia verejného priestranstva	
	1.5 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2.5 Terénna opatrovateľská služba	
	1.6 Výstavba sociálnych bytov		
	1.7 Rekonštrukcia strechy Obecného úradu		
	1.8 Rekonštrukcia interiéru Kultúrneho domu a výmena vykurovania		

Zdroj: vlastné spracovanie

4.1 Projektové zámery

Investície do infraštruktúry a občianskej vybavenosti

Cieľ 1.1. Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov

Opatrenie	Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a chodníkov
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investícií v €	180 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka, KSK, MŽP SR, MV SR, ÚV SR, MF SR

Cieľ 1.2. Kameraný systém

Opatrenie	Kameraný systém
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investície v €	10 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, MV SR – RVPK, EFRR

Cieľ 1.3. Výstavba Domu smútku

Opatrenie	Výstavba Domu smútku
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investícií v €	300 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, MŽP SR, MP SR, MF SR, ÚV SR, MV SR, PPA PRV

Cieľ 1.4. Autobusové zastávky

Opatrenie	Rekonštrukcia autobusových zastávok
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investícií v €	30 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, MŽP SR, MP SR, MF SR, ÚV SR, MV SR, PPA PRV

Cieľ 1.5. Rekonštrukcia verejného osvetlenia

Opatrenie	Rekonštrukcia verejného osvetlenia
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investícií v €	15 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, MŽP SR, MP SR, MF SR, ÚV SR, MV SR

Cieľ 1.6 Výstavba sociálnych bytov

Opatrenie	Výstavba sociálnych bytov
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investícií v €	500 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, MŽP SR, MP SR, MF SR, ÚV SR, MV SR

Cieľ 1.7. Rekonštrukcia strechy Obecného úradu

Opatrenie	Rekonštrukcia strechy Obecného úradu
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investícií v €	40 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, MŽP SR, MP SR, MF SR, ÚV SR, MV SR

Cieľ 1.8. Rekonštrukcia interiéru Kultúrneho domu a výmena vykurovania

Opatrenie	Rekonštrukcia interiéru Kultúrneho domu a výmena vykurovania
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investícií v €	30 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, MŽP SR, MP SR, MF SR, ÚV SR, MV SR

Zvýšenie kvality spoločenského života a športu

Cieľ 2.1. Výstavba detského ihriska

Opatrenie	Výstavba detského ihriska
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investície v €	10 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, PPA, MŽP SR, MF SR, MV SR, ÚV SR

Cieľ 2.2. Výstavba amfiteátra

Opatrenie	Výstavba amfiteátra
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investície v €	30 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, PPA, MF SR, MV SR, ÚV SR

Cieľ 2.3. Vybudovanie centrálnej oddychovej zóny

Opatrenie	Vybudovanie centrálnej oddychovej zóny
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investície v €	12 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, PPA, MŽP SR, MF SR, MV SR, ÚV SR

Cieľ 2.4. Revitalizácia verejného priestranstva

Opatrenie	Revitalizácia verejného priestranstva
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investície v €	8 000
Predpokladané finančné zdroje	Obečný rozpočet, PPA, MF SR, MŽP SR, MV SR, ÚV SR

Cieľ 2.5. Terénna opatrovateľská služba

Opatrenie	Terénna opatrovateľská služba
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investície v €	8 600
Predpokladané finančné zdroje	Obečný rozpočet, MF SR, MV SR, ÚV SR

Skvalitnenie životného prostredia

Cieľ 3.1. Vybudovanie kanalizácie

Opatrenie	Vybudovanie kanalizácie
Garant	Obec
Spolupracujúci	MŽP SR
Predpokladaná výška investície v €	1 000 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, MŽP SR, Envirofond, VVS a.s.

Cieľ 3.2. Zníženie energetickej náročnosti obecných budov

Opatrenie	Zníženie energetickej náročnosti obecných budov
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investície v €	140 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, PPA, MŽP SR, MF SR, MV SR, ÚV SR

Cieľ 3.3. Podpora separácie odpadu

Opatrenie	Podpora separácie odpadu
Garant	Obec
Spolupracujúci	Realizačná spoločnosť
Predpokladaná výška investície v €	7 000
Predpokladané finančné zdroje	Obecný rozpočet, PPA, MŽP SR, MF SR, MV SR, ÚV SR

REALIZAČNÁ ČASŤ

5 REALIZAČNÁ ČASŤ

Organizácia a manažment

Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Pri ich špecifikácii a výbere dochádza k združovaniu záujmov a prostriedkov. Účinnosť plnenia programu je možné zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem súkromnej podnikateľskej bázy sú to napríklad partneri, ktorí čerpajú zdroje aj z iných fondov EÚ a zo sveta. Vhodnými partnermi sú vysoké školy, výskumné a technologické inštitúcie. V rámci špecifických cieľov formulovaných v programe obce sa táto spolupráca priamo ponúka. Z uvedeného vyplýva, že pri realizácii programu sa podieľajú mnohí účastníci jednotlivých projektov. K tomu je potrebné zabezpečiť vhodnú organizáciu a riadenie tohto procesu, ktorý pozostáva z plánovacích, komunikačných činností ako aj sledovania, hodnotenia a aktualizácie programu. Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce a bude spresnená v ďalšom kroku programovacieho cyklu. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dôležitý predovšetkým tým, že zahŕňa základné informácie k stratégii obce vo všetkých súvislostiach rozvoja. Predkladá sa rôznym komisiám na vyššej programovacej úrovni, slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektov, ako podklad pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu týchto projektov a tiež na upresňovanie, získavanie a koordináciu záujmov partnerov na území obce.

Pre tento dokument programu je navrhovaný štandard stanovujúci princípy v tomto obsahu:

Zastupiteľstvo obce

Najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce:

- prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu,
- ustanovuje riadiacu skupinu/osobu, ktorú poverí riadením procesu,
- schvaľuje návrhy a projekty rozvoja,
- dojednáva partnerské vzťahy,
- hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a
- zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Schválenie, koordinácia, implementácia a monitorovanie implementácie Programu rozvoja obce na obdobie 2019 – 2025 je v kompetencii Zastupiteľstva obce a starostu obce podľa zákona č. zákona 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Riadiaca skupina

Činnosti riadiacej skupiny v obci preberá najvyšší orgán. (riadením procesu napr. konkrétneho projektu však môže poveriť aj inú osobu alebo inštitúciu). Hlavné činnosti manažmentu programu sú:

- organizačné a technické zabezpečenie programu,
- kontrola (fyzická, ekonomická, kvalitatívna),
- monitoring a evidencia (pomocou ukazovateľov),
- hodnotenie (priebežné a záverečné) a
- spracovanie správ o stave a výsledkoch.

Verejnosť

Účasť verejnosti je zvlášť dôležitá, pretože určuje výslednú legitimitu, vierohodnosť a záväznosť programu. Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje dvoma spôsobmi: prostredníctvom svojich zástupcov v celom procese a účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkov programu. Konkrétna podoba účasti a formy prejednávania závisí od podmienok, ktoré si obec vytvorí napr. pre tlač, rozhlas, internet, verejné prejednávanie a pod. Informovanosť a publicita je jednou z podmienok úspešnosti realizácie cieľov programu obce. Je zrejmé, že pre špecifické riešené problémy a projekty je potrebné, aby pracovná skupina spracovala aj špecifické pravidlá v súlade so stanovenými zásadami. Pritom je potrebné rešpektovať aj väzby na okolie napr. stavebný dozor, životné prostredie, hygiena, veterinárna starostlivosť, ochrana prírody a krajiny, finančné úrady, okresné, mestské a krajské úrady a pod.

Pre manažment v rámci organizačných zásad musia byť vymedzené základné činnosti jednotlivých úrovní, zodpovednosť, spôsob a forma predkladania správ, časové charakteristiky (napr. frekvencia pravidelného hodnotenia a schvaľovania zastupiteľstvom obce, predkladania správ pracovnými skupinami a pod.) Vlastný rámec manažmentu programu je vymedzený troma hlavnými procesmi, ktorými sú: kontrola, monitoring a hodnotenie.

5.1 Kontrola, monitoring a hodnotenie plnenia PRO 2019 -2025

Kontrola

Štandardne má byť vykonávaná: fyzická, ekonomická a kvalitatívna kontrola na mieste. Vo fáze schvaľovania je potrebné kontrolovať výsledky posúdenia prijateľnosti projektu, prípravu zmlúv, kontrolu v priebehu, ukončenia etapy alebo realizácie, pred platbami a pod.

Kontrola má byť vykonávaná aj u dodávateľa materiálu a služieb. Z kontroly je potrebné spracovať správy, ktoré sú podkladom pre platby (fondy EÚ, banky). Obsahom je, či realizácia rešpektuje stanovené parametre projektu, finančné prostriedky a či bol dosiahnutý cieľ programu.

Monitoring

Znamená sledovanie a preberanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitoring je potrebné vykonávať voči stanoveným ukazovateľom špecifických cieľov programu. Proces monitorovania bude prebiehať podľa všeobecne zavedených zásad na monitorovanie a bude pozostávať zo zhromažďovania údajov o jednotlivých projektoch implementovaných obcou. Monitorovanie bude prebiehať každoročne. Každoročne bude pripravená hodnotiaca správa a následne bude spracovaný a prijatý plán realizácie opatrení na obdobie jedného roka, ktorý zohľadní skutkový stav a prijme krátkodobé opatrenia na obdobie nasledujúceho roka. Získané monitorované údaje a hodnotiace správy sa budú v nasledujúcich procesoch ďalej analyzovať a vyhodnocovať.

Základné monitorovacie ukazovatele plnenia programu rozvoja obce – návrh:

- počet pripravených investičných aktivít v obci
- počet zrealizovaných investičných aktivít v obci
- objem zrealizovaných investičných aktivít
- objem získaných prostriedkov z externých zdrojov
- objem aktivizovaných vnútorných zdrojov
- miera zapojenia občanov a subjektov do aktivít programu rozvoja
- miera skvalitnenia poskytovaných služieb v obci
- počet a rozsah poskytovaných služieb v obci
- miera zvýšenia kvality a pripravenosti ľudských kapacít v obci
- miera zvýšenia návštevnosti obce
- miera zviditeľnenia sa obce v regióne, v SR a EÚ
- počet a kvalita zrealizovaných občianskych aktivít – miera skvalitnenia života občanov

Hodnotenie

Je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom.

Tab. č.13: Harmonogram realizácie jednotlivých opatrení

Opatrenie	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.1							
1.2							
1.3							
1.4							
1.5							
1.6							
1.7							
1.8							
2.1							
2.2							
2.3							
2.4							
2.5							
3.1							
3.2							
3.3							

Zdroj: vlastné spracovanie

5.2 Vyhodnocovanie a spôsob modifikácie PRO 2019-2025

Hlavným hodnotiacim dokumentom PRO bude **Správa o realizácii PRO**, ktorú vypracuje obecný úrad.

Spôsob modifikovania PRO bude **predložením návrhov na modifikovanie PRO** na zasadnutí obecného zastupiteľstva. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať návrhy na doplnenie PRO. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrh na modifikovanie PRO. Doplnenie PRO sa uskutoční formou vypracovania *Návrhu na doplnenie PRO*, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PRO bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať **mimoriadne zasadnutie obecného zastupiteľstva**.

FINANČNÁ ČASŤ

6 FINANČNÁ ČASŤ

Spresnenie finančného plánu bude riešené ako súčasť ďalšej etapy programovacieho cyklu programu. Presnejšia špecifikácia finančného rámca a alokácie finančných prostriedkov na realizáciu stratégie, jej konkrétnych opatrení a úloh bude vykonaná postupne na základe verejného schválenia predloženej stratégie rozvoja obce.

Pre finančný plán je možno vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Odhad realizácie program vychádza z týchto očakávaných zdrojov:

- ❖ **vlastné zdroje** - podielové dane z príjmov (štátny rozpočet), vlastné dane a poplatky, pokuty a penále, predaj, prenájom, príjmy z účasti v podnikoch, tiež možnou emisiou komunálnych obligácií s dlhou dobou splatnosti, a pod.
- **externé zdroje** - úvery domácich a zahraničných finančných inštitúcií, grantové schémy EÚ a iných vyspelých krajín
- **iné zdroje** - zdroje fyzických a právnických podnikateľských subjektov, alebo združení podnikateľov v spojení so združením obcí – mikroregiónu.

Je potrebné zdôrazniť, že výška získania podpory EÚ zo štrukturálnych fondov je podstatná. Tá je limitovaná vo väčšine prípadoch len kvalitou projektov. Môže byť teda podstatne vyššia, ale aj nižšia. Ďalším atribútom pre zvýšenie finančných prostriedkov je možnosť čerpania prostriedkov z ďalších fondov, iniciatív či už európskeho, alebo až svetového meradla. Výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená je len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovať v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu. Jednou z kľúčových problémov pri realizácii PRO je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce.

Formulár č. F 5 - Model financovania – intervenčná matica

Opatr.	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	SPOLU
1.1		30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	180 000
1.2		5 000	5 000					10 000
1.3			60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	300 000
1.4		10 000	10 000	10 000				30 000
1.5		5 000	5 000	5 000				15 000
1.6			100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	500 000
1.7	20 000	20 000						40 000
1.8	15 000	15 000						30 000
2.1			5 000	5 000				10 000
2.2					10 000	10 000	10 000	30 000
2.3		4 000	4 000	4 000				12 000
2.4			1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	8 000
2.5	600	6 850	1 150					8 600
3.1			200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	1 000 000
3.2			28 000	28 000	28 000	28 000	28 000	140 000
3.3	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	7 000
SPOLU	36 600	96 850	450 750	444 600	430 600	430 600	430 600	2 320 600

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár č. E 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	2019-2025 SPOLU v €
1.Prioritná oblasť- Infraštruktúra a občianska vybavenosť	1 105 000
2.Prioritná oblasť- Zvýšenie kvality spoločenského života a športu	68 600
3.Prioritná oblasť- Skvalitnenie životného prostredia	1 147 000
SPOLU	2 320 600

Zdroj: vlastné spracovanie

7 ZÁVER

PRO Trnávka je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce. PRO je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby. Je nesmierne dôležité akceptovať „živost“ tohto dokumentu, nakoľko iba priebežným vyhodnocovaním situácie v obci, regióne a spoločnosti a následným aktualizovaním dokumentu je možné zabezpečiť jeho aktuálnosť a zmysluplosť.

PRO obce Trnávka 2019-2025 bolo schválené obecným zastupiteľstvom dňa

..... uznesením č..... .

Zoznam tabuliek

Tab.č.1 MAS – Sečovský región, n.o.	19
Tab.č.2: Počet obyvateľov za jednotlivé roky	20
Tab.č.3: Počet obyvateľov podľa pohlavia za jednotlivé roky.	21
Tab.č.4: Prehľad prírastku obyvateľov podľa pohlavia obce	22
Tab.č.5: Veková štruktúra obyvateľstva obce	24
Tab.č.6: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia	25
Tab.č.7: Náboženská štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia	26
Tab.č.8: Prehľad miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Trebišov	27
Tab.č.9: Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci	28
Tab.č.10: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce	29
Tab.č.11: Výmera územia a pôdny fond obce k roku 2018	37
Tab.č.12: Štruktúra operačných programov.....	52
Tab. č.13: Harmonogram realizácie jednotlivých opatrení	70

Zoznam grafov

Graf č.1: Vývoj počtu obyvateľov od roku 2013	20
Graf č.2: Obyvateľstvo podľa pohlavia ku koncu roka 2018	21
Graf č.3: Prehľad prirodzeného prírastku obyvateľov obce	23
Graf č.4: Krivka počtu narodených, zomrelých a prirodzeného prírastku obyvateľov	23
Graf č.5: Veková štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia	25
Graf č.6: Náboženská štruktúra obyvateľstva obce	26
Graf č.7: Krivka miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Trebišov	27
Graf č.8: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce	29

Zoznam formulárov

Formulár č. Ú 7 Titulná strana dokumentu	2
Formulár č. Ú 1 Zámer spracovania PRO	13
Formulár č. Ú 2 Harmonogram spracovania Programu rozvoja obce	13
Formulár č. Ú 8 Štruktúra dokumentu	14
Formulár č. A 8 STEEP analýza – analýza externého prostredia	46
Formulár č. A 10 SWOT analýza a príklad dôležitých otázok	47
Formulár č. A 12 Analýza silových polí	48
Formulár č. P 1 Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa prioritných oblastí	59
Formulár č. F 5 Model financovania – intervenčná matica	73
Formulár č. E 5 Indikatívny rozpočet - sumarizácia	73

Zoznam obrázkov

Obr.1 Mapa obce Košického samosprávneho kraja	15
Obr.2 Širšie vymedzenie územia	18
Obr.č.3 Gréckokatolícky chrám zasvätený Narodeniu Presvätej bohorodičky	32
Obr.č.4: Cestná sieť v okolí obce	33
Obr.č.5 Kvarterný pokryv územia obce	35
Obr.č.6 Inžiniersko-geologická rajonizácia obce	36